

2014 m. kovo 7 d., penktadienis

Nr. 9 (1070) | Kaina 2,50 Lt

D a i l é | M u z i k a | T e a t r a s | Š o k i s | K i n a s

Brangūs skaitytojai,

Kviečiame tapti kultūros rėmėjais!
Jūsų skiriami 2 proc. pajamų mokesčio
mums yra didelė parama.

Pildydami Valstybinės mokesčių inspekcijos formą FR0512,
nurodykite VŠĮ „7 meno dienos“ įmonės kodą
302725178.

Reikalingą formą galima užpildyti interneite [Mokesčių inspekcijos tinklalapyje](#) www.vmi.lt (nuorodoje „Formos“ įrašykite FR0512 ir užpildykite PDF formato blanką).

Dėkojame visiems, praėjusiais ir ankstesniams metais mus palaikiusiems.

2

Koncertas su Daumantu Kirilauskui

3

Klaipėdos jaunimo teatras Vilniuje

5

Nauji filmai – „Nesamasis laikas“

7

Lino Blažiūno paroda „Paukščio akimis“

Kartojimas kaip saugumas

Andriaus Zakarausko paroda „Vardan“ galerijoje „Vartai“

Monika Krikštapaitytė

Labai jdomu, kad kuo tiksliau formuluoja reikšmę, tuo geriau išlenda visai kitos reikšmės, geriau matosi reikšmės struktūra ir kas už jos netilpo. Nes tikrovė aiškumui pasiduoda tik iš dalies. Andriaus Zakarausko labai elegantiškai – erdviai ir ritmiškai – instaliuota paroda turi, kaip „Vartams“ būdinga, nepasirašytą anotaciją (lyg rašyti mokėtų pačios sienos, o galerijos egzistencija priklauso nuo autorių asmenybų), kurioje artikuliuotai nupasakojama, kaip reikia žiūrėti kūrinius. Ten sakoma, kad menininkas „kuria savo išskirtinę, „utopinę ideologiją“, siedamas ją su tapyba ir tapytojo figūra. Situodamas, interpretuodamas didžiųjų diktatūriinių ideologijų bei religijų kultivuotą propagandinę retoriką, įsakmų ir kartu įkvieptą patosą, laikyseną bei gestus menininkas pajungia juos tapybai. Taip sukuriama fiktyvi, kultui artima atmosfera, kurioje išryškinamas menininko kaip demiurgo (visagilio kūrėjo) vaidmuo.“

Paveiksluose matau *tapytojo* (autorius čia sutampa su personažu, todėl turime pretekstą ižvelgti autopor-tretiškumo arba autobiografiškumo) galvą. Ji vaizduojama rakursu iš apačios, lyg jis būtų auksčiau mūsų, kaip kokio vado ar darbo herojaus iš sovietinių plakatų. Ta galva kartojasi keliuose darbuose. Kartojimas čia vienas svarbiausių struktūrinų elementų. Tačiau kai išižiuriu, galvos raskuras vis dėlto kažkokis įtartinas. Tai gali būti ir gulinčiojo atvaizdas, taip gerai pažįstamas iš Kristaus guldymo scenų. Tuomet *tapytojas* ne imponuoja, o yra pasyvus, pažeidžiamas, gal net miręs. Greičiausiai tas neaiškumas tarp gulėjimo ir herojiskio buvimo užlaiko žvilgsnį, paleika kažkokį suvokimo plyšio išpu-

Andrius Zakarauskas, „Tapytojo portretų paveikslai dėžėse“. 2014 m.

NUOTRAUKA IŠ „VARTŲ“ ARCHYVO

dž. Šitaip kūrinių gauna daugiau ir atidesnio dėmesio.

Visagaliai herojai paprastai būna jei ne dvasingai džiugūs dėl savo reikšmės pasauliu, tai būtinai ryžtingi, orūs, užgrūdinti misijos reikšmingumo. Zakarausko *tapytojas* man pasirodė liūdnas ir kenčiantis. Įkalintas į pasikartojimą. Ta pati galva vėl reprodukuojama ir per-reprodukuojama naujuose darbuose. Vėl atsiranda kaip paveikslas paveiksle. Tapyba čia yra erdvė, iš kurios jis negali išeiti.

Pilnoms tapytojo figūroms dar blogiau. Jos fragmentuotos, pažeis-tų ribų, įklimpusios potėpių gniaužtuose ir kažkokiose persipynusiose tapybinės tikrovės dimensijoje. To-se erdvėse oro beveik nėra, tai labiau panašu į klampius skysčius, pro kuriuos *tapytojas* išneria, kad bent kiek įkvėptų. Ir čia nebematau man pasiūlyto kuriamos „ideologinės utopijos“, tapybos kulto interpreta-

cijos. Čia labiau panašu į „sado-mazo“ tipo santykius tarp tapybos ir *tapytojo*, kurie visada yra destruktyvūs, santykinai neišvengiami, susieti abipuse priklausomybe.

Atskirai rodomi koliažai (jie pa-našūs į didžiųjų drobių eskizus) patvirtina destruktyvaus elgesio su *tapytoju* versiją. Piešinys su keliais (pakartotais!) tapytojais yra sukar-pomas vertikaliai į juostas ir išardo-ma jo tvarka. Ir figūros, ir erdvė su-keistinami, sužalojami ir todėl prisipildo emocijų lyg blogas sapanas. Tokiu atveju nebegaliu galvoti apie demiurga, o tik apie būsenas, elgesio su savimi būdus.

Man atrodo, kad ne tapytojas ku-ria tapybos kultą save įcentruo-damas, o tapyba ji grobia kaip kebli bedugnė ir besienė erdvė, iki pani-kos. Tik kartojimas čia veikia kaip priešnuodis. Tik kartojimas visam

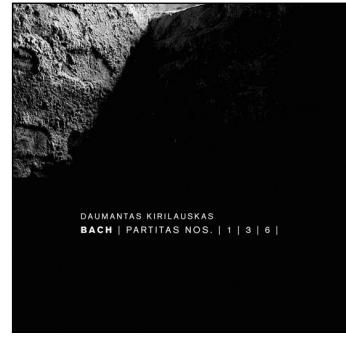
NUKELTA | 6 PSL.

Trys didžiosios B iš aukso

Nacionalinės filharmonijos koncertas „Iš aukso fondo“ su pianistu Daumantu Kirilauskui

Rita Nomicaitė

Taip sutapo, kad Nacionalinės filharmonijos koncertui „Iš aukso fondo“ (kovo 1 d.) Ludwigo van Beethoveno 4-ąji koncertą fortepijonu ir orkestrui paskambinti pakviestas Daumantas Kirilauskas nesenai pristatė savo igrotos Johanno Sebastiano Bacho muzikos CD. Filharmonijos koncerte dar skambėjo simfonija, sukurta Johannesa Brahmo – štai ir „trys didžiosios B“. Tokiu bendru vardu šiuos kompozitorius išaukština muzikos istorija, o jų pavardėms atsiptinkinai susitelkus straipsnyje galima pamatyti mūsų muzikinio gyvenimo aukso dulkes.

Užuot veržesis į pirmąsias gretas scenoje, D. Kirilauskas maždaug kas pusantį metų išleidžia kompaktinę plokštelię. Solo programomis bei įrašų trukme plokšteliés beveik atstoja rečitalius. D. Kirilauskas skaitmeniniuose rečitaliuose skamba klasika (L. van Beethovenas, Ferenz Lisztas ir Ferruccio Busoni varacijos J. S. Bacho temomis), moderniosios muzikos klasika (Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, Morisitas Ravelis, Sergejus Rachmaninovas, Sergejus Prokofjevas) ir dabartis (Miklósas Marosas, Carlas Vine, Feliksas Bajoras, Vytautas Barakauskas, Litoras Navokas). Romantiškumas atstovauja tik Fryderykas Chopinas – pianistui svarbus kaip jaunystės atsiminimas, kaip jis patys sakuo. Naujausioje, aštuonėje plokšteliéje – igrotos J.S. Bacho partitos

Anonsai

Thomas Baueris atlieka „Žiemos kelionę“

Dainų karaliumi tituluojamasis Franzas Schubertas, pasak amžinininkų, kurdamas 24 dainų ciklą „Žiemos kelionę“, tarytum apsėstas pasinėrė į poeto Wilhelmo Müllerio to paties pavadinimo eilėraščių rinkinį. Liaudies dainas primenančiose eilėse kompozitorius atrado savo išgyvenimams labai artimą meilęs, svajų, netekties ir liūdesio pasaulį. Ankstesnis jo dainų ciklas „Gražioji malūnininkė“ tryško jaunatvės džiaugsmu, pakiliais jausmai, autorius visur gebėjo ižvelgti grožį. O „Žiemos kelionė“ sklidina tragisko ilgesio, nevilties, sielos nerimo. Kompozitorius bičiulis Josephas Spaunas apraše vieną muzikinę popietę, kuriuoje Schubertas pirmą kartą viešai

Nr. 1 B-dur, Nr. 3 a-moll, Nr. 6. e-moll (irašyta „Fazzoli“ firmos fortepijonu nuėmus jo dangtį, Piano.lt salėje). Dirbdamas su šiuolaine muzika, pianistas jaučiasi atliekės misiją – jamžinantį ją, o „Bachas skirtas klausytis kasdien, pavyzdžiu, vairuojant automobilių“, – išsivaizduoja jis.

Tačiau atlikimas per daug paveikus, kad neblaškytų vairuotojo dėmesio, ir joks, nė pats detaliausias ar poetiškiausias atlikimo aprašymas neįrodyti įtaigos stiprumo. Medžiaginį jos pagrindą sudaro muzikavimas girdint atskirus visų garsų charakterius. Rankos atrodo laisvos kaip marionečių siūlai, judinantys tarpines jungtis – riešus ir 10 pirtų, kaip 10 laisvų personažų, kurių kiekvienas atlieka net ne po vieną vaidmenį. Igimta fizinė ir dvasinė pušiausvyros jausma turinčiam menininkui, susigiminiavusiam su kalnais (tik tapus „kalnų dvasia“ įmanoma slidėmis skrajoti juodosiomis Alpių trasomis) natūraliai išeina tuos daugybę muzikos veikėjų matyti iš didingo 3 km aukščio, ir, atrodo, nieko nereiškia prasmingai išskirti vidurinį balsą keturbalsėje faktūroje bei kartu slaptosios polifonijos reljefe, lygiai laisvai brėžti kontrapunktus bosuose ir kitaip režiuoti jau nesuskaičiuojamus rankų pirštus – tarsi kalnų būtybes, žaidžiančias savo aikštéléje.

„Ir toliau su Bacho muzika draugausiu“, – CD sutiktuvį vakare žadėjo D. Kirilauskas. Pianisto širdyje Bachas jau susidraugavo su kitu jo „šventuoju“ – Ludwigui van Beethovenui, ką išdavė Filharmonijos vakare bisui paskambinta L. van Beethoveno Bagatélė, op. 33, Nr. 6 D-dur. Čia baroko ir klasicizmo lydinius suskambo su tokia pačia visus elementus apimančia pusiausvyra ir grakštumu, kas daro D. Kirilauską interpretacijas unikaliomis.

D. Kirilausko interpretuojama L. van Beethoveno muzika jau tam-pa mūsų padangės reiškiniu. Regis, per L. van Beethoveno garsų jungi-

nius pianistas išsisako esmingiausiai. To mokyklose iškalto „pamin-klinio“ kompozitoriaus muziką D. Kirilauskas atkuria su virpesiu, gyvai. Akyla širdimi sutvirtina kickvieno „žodžių“ tampančio garso – ne tik melodijos, bet ir akordo – emociinius aidesius. Beje, vengdamas atvirą, perdėtū jausmo proveržių. Todėl vakaro metu išgirdus lėtoką bendro grojimo su orkestru tempą, lyg ir pranašaujančių romantiškuosis Beethoveno akcentus, pasidarė neramu, kas laukia egzal-

alėjoje nukritusį medžio lapą.

Dėl lėtų tempų kūrinjyje kiek ni-veliavosi orkestro partijos klasicistinės muzikos smagumas, ateities stilii nuoautos – būsimos paties Beethoveno IX simfonijos medžia-ga, jas didingumas orkestre; bendrame skambesye pasislėpė šuber-tiškos, šopeniškos frazės. Kita vertus, bent dinamika orkestras kiek galė-damas taikesi prie išjausto solisto su manymo atskleisti Beethoveno opuso žavumą mažu tyluteliu skaidriu skambesi. Jei nedidukas, dvejinis

Daumantas Kirilauskas ir Kai Bumann

tacijos vengiančio pianisto? Jis iš-sigelbėjo šiltu, šviesiu, trapiu tonu, savo garsija „perly“ technika, ir Beethoveno muzikos stiliumi būdin-ga filosofiška kalbėsena. Gražiausiai dalis buvo antroji, *Andante con moto*. Intymiausios lyrikos nušvies-ta skambėjo fortepijono partija, švelniausiai niuansuota nevilties, graudulio, rezignacijos, pastoralės emocijomis. Kiekvienas akordas priminė gėlęs žiedelį ar vasarą

orkestras būtų paslankiau perėmęs ir pianisto garso erdvumą bei leng-vumą, būtume galėję išgirsti links-mą saulėtą muziką.

Vakaro dirigentas Kai Bumannas (g. 1961, dirbantis Vokietijoje, Švei-carijoje, Lenkijoje, prič porą metų dirigavęs „Figaro vedybas“ LNOBT) sava interpretacijose vadovavosi emocijų kontrastais, rupiu polėkiu be ypatingų potekščių. Jo ansamblis su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu

dinei temai, traktuojant ją ne kaip po spektaklio užtraukiamas užuo-laidas, o kaip simfonijos esmę, kaip atsiskleidžiančią gražiausią gėlę; pastiprinus sakralumo jausmą gir-dėtusi beveik tikras Šventojo Grilio leitmotyvas. Kartu tenka pripažinti plačiajame pasaulyje gyvenančio di-rigento nuopelnus bent tam vaku-rui pakeičiant orkestro grieženą ir bendrą skambesę.

Thom Bauer
M. BORGREVE NUOTR.

pagojo visą „Žiemos kelionės“ ciklą, pats dainuodamas trūkinėjančiu balsu, – tokios sukreciančios buvo paskutinės jo dainos.

Vienas žinomiausiai dabarties ba-ritonų Thomas Baueris už „Žiemos

kelionės“ atlikimą pelnė du apdo-vanojimus: „Orphée d'Or“ ir „La Musica Korea“. Dainininkas pasi-rodo įvairiuose teatruse, koncer-tų salėse ir festivaliuose su Vienos „Concentus Musicus“, Kelno „Gürzenich-Orchester“, „Anima Eterna“, Bostono, Vašingtono nacionaliniu, Ciuricho operos ir „Tonhalle-Or-chester“, Amsterdamo „Concertgebouw“, Naujosios Japonijos filhar-monijos, Leipcigo „Gewandhaus“ simfoniniais orkestrais. Pianistė Li-na Giedraitytė yra Lietuvos muzikos ir teatro akademijos V. Noreikos klasės koncertmeisterė, koncertuoja su žymiausiais mūsų šalių solistais.

Franzo Schuberto ciklą „Žiemos kelionė“, op. 89/D. 911 (W. Mülle-rio eilės), Thomas Baueris ir Lina Giedraitytė atliko kovo 9 d., sek-madienį, 16 val. Taikomosios dailės muziejuje.

LNF INF.

Vakarų Vokietijos radijo simfoninis orkestras griežia Vilniuje

Kovo 31 d. 19 val. Lietuvos na-cionaliniame operos ir baletų teatr-e koncertuos Vakarų Vokietijos ra-dijo simfoninis orkestras (*West Deutsche Rundfunk Sinfonieorchester Köln*), ikurtas 1947 m. Kelne. Šalyje, kur kiekvienas miestelis turi sa-vu simfoninį mėgėjų orkestrą, kur muzikos skambėjimo tradicijos suda-ro šalies kultūros pagrindą – profes-iōnalaus orkestro, tobulinančio sa-vu grojimą su žymiausiais dirigentais, kokybė nekelia abejonių. Tikslumas ir vokiška precizika laidoja šio or-kestro atliekamos muzikos kokybę.

Nuo 2010–2011 m. sezono orkestrui vadovauja dirigentas Jukka-Pekka Saraste. Iš Suomijos kilęs Jukka-Pekka Saraste, dar būdamas visai jaunas, pagarsėjo kaip talen-tingiausias savo kartos dirigentas –

išlaikęs šlovės išbandymą, jis tapo vienu svarbiausiu dirigentų pasau-lyje, demonstruojančiu ypatingą muzikinę inteligenciją.

Koncerto Vilniuje viešnia – tarp-tautinių konkursų laureatė, pianis-tė Anna Vinitskaja, nuo 2009 m. gy-venanti Hamburge. Jos aistringas grojimo stilis pasižymi puikiai de-rančiu muzikalumu ir virtuozišku-mu, kvapą gniaužiančia frazuote, tvirta technika ir užburiančiu pasi-tikėjimu.

Ispūdinga klasikinė koncerto progrāma – Sergejus Rachmani-novo Koncertas fortepijonui ir or-kestrui Nr. 2 c-moll ir Johnneso Brahmo Simfonija Nr. 2 D-dur – garantuoja nuostabu meninių išgy-venimui ir romantizmo muzikos įtaigos vakarą.

LNOBT INF.

Bandymai prisitaikyti

Du Klaipėdos jaunimo teatro spektakliai

Milda Brukštutė

Po paskutinių Klaipėdos jaunimo teatro gastrolių Vilniuje paaškėjo vienas dalykas – Valentino Masalskio suburtas kolektyvas vietoje anksčiau buvusio pavadinimo „Trupės P.S.“ gerokai tradiciškesnį pasirinko ne šiaip sau. Akivaizdu, kad statant spektaklius „Kita mokykla“ ir „Sudie, idiotai!“ iš anksto buvo apsispręsta nebetilpti į kūrybines paraštes ir tapti stropiai *tikrojo teatro* gamintojais – iš viskų, o ypač į save, žiūrėti kur kas rimčiau nei „Paukštyno bendrabuolio“ premjeros laikais.

Šis kolektyvo rimtumas, kaip ir priklauso, pirmiausia pasireiškė vienos Klaipėdoje surinktų aktorių kurssai (šali vieno jau baigusio Vilnius kolegiją), aktualų temų jaunimui paieška ir lietuvių dramaturgijos puoselėjimas. Taigi teatras, galima sakyti, atrado savo kryptį, tačiau, nors tai ir svarbus pasiekimas, ji keilia ir nemažai abejonį. Du naujausieji šio teatro repertuarą papildę darbai tik patvirtino išankstinius nuogastavimus, kad ta kryptis beveik prieštarauja paties V. Masalskio kūrybinių prigimčiai.

Klaipėdos jaunimo teatro vadovui visuomet rūpėjo žodis. Vargu ar kas nors galėtų tikėtis iš jo chuliganiško elgesio su pasirinkta dramaturgija. Tad ir jo spektaklių (ne)sėkmė labiausiai priklauso nuo pasirinkto teksto kokybės. Turint omenyje tai, kad labai geros dramaturgijos puoselėti nereikia (jि ir taip visur puoselėjama), toks užsibrėžimas neatitinka šio teatro braijo ar net galimybų. Žiūrint spektaklius „Kita mokykla“ (dramaturgas Mindaugas Nastaravičius) ir „Sudie, idiotai!“ (dramaturgas Justas Terte-

„Kita mokykla“

S. BALČIŪNO NUOTR.

lis) buvo galybė laiko tuo įsitikinti. Besiklausant nuolat beriamo teksto kartais net atrodydavo, kad vengiant režisūros specialiai stengiamasi pažežti visus šių pjesių trūkumus: statiskumą, daugiažodiavimą ir pan.

Ši problema itin ryškiai atispindėjo J. Tertelio pjesės pastatyme, nes dar visai nesenai galėjome matyti ir kitą, gerokai gynesni teatro laboratorijos „Atviras ratas“ to paties kūriniu variantą. Ši kartą pjesės veiksmas, t.y. veikėjų pokalbis, atrodė daug labiau ištęstas ir nelogiškas. Pavyzdžiui, kodėl filosofijos studento kalba remiasi gryniausių paauglišku žargonu? „Atviro rato“ pastatymas turėjo puikų aktorių – Ainij Storpirštį, kuriam šis mielo paaugliško studento vaidmuo lipte lipu. Tuo tarpu V. Masalskio mokiniamas pjesės struktūra apskritai labai svetima. Norint, kad atsirastų pjesėje vaizduojamai tardymo situacijai būdinga vieno prieš visus prieštata, kas nors juk turėtų sohluoti. Vargu ar tam tinkamas pagrindinį Martyno vaidmenį atliekantis, kaip aktorius dar nejisibėgėjęs studentas Paulius Pinigis. Kad ir kaip įtaigiai jis stengusi kalbėti, geriausiu atveju žiūrint į jį scenoje pavyks-

ta pamatyti charizmą praradusio V. Masalskio kopiją. Mostagavimas rankomis ir nuolatinė aukšta emocienė būsena pačiam teatro vadovui gal ir suteikdavo žavesio, bet kai tuo užsiima patirties stokojanties aktorių viskas atrodo paprasčiausiai šabloniškai. Beje, labiau atsipalaidavimo nei sureikšminimo reikalaujantis, visą pjesės atmosferą diktujantis minėtas paaugliškas žargonas prie šios vaidybos manieros apskritai nelimpia.

Naujų V. Masalskio aktorių kursų rinkimas taip pat pasirodė problema. Vis didėjantis aktorių kiekis kertasi su vieningo kolektyvo idėja. O tai, kad tas kolektyvas vis dėlto ir toliau bandomas laikyti vieningu labiausiai kenkia mokslus jau baigusioms aktorėms ir aktoriui. Kažin ar vaidindami antraeilius komisijos narius kartu su naujausiais studenčiais jie turi galimybę nors kick pažengti į prieš. Veikiau priešingai, po „Paukštyno bendrabuolio“ tai atrodo kaip žingsnis atgal. Be to, jei toliau spektaklius režisuos vien V. Masalskis, labiau pasižymintis aktoriais sugebėjimais, sunku suprasti, kam apskritai tiek daug tų aktorių reikia. Tai tik dar labiau pa-

didina jau minėtą vargą – tinkamų pjesių paieškas, o vėliau, turint omenyje šio teatro literatūriškumą, ir jų pastatymą. Bent kol kas, po šio ne itin sėkmindo „dramaturgijos puoselėjimo“ atrodo, kad masalskiškai pasiduoti tekstu verta tik apgalvoint kiekvieną charakterio smulkmeną, nuosekliai mėgaujantis žodžiu, kuo galima buvo žavėtis aktoriui Šarūnui Puidokui vienam vaidinant „Kontrabose“.

Bandymas griebtis aktualių klausimų, atrodo, taip pat prie gero neprivėdė. Nastaravičiaus specialiai šiam kursui parašyta pjesė apie vykstančias mokyklų reformas nustebino tuo, kad joje beveik nebuvo savitū dramaturgo bruožų. Žinantys ankstyne jo kūrybą galėjo tikėtis taiklių charakterių bei juos atskleidžiančių dialogų. Vietoje to teko murkydysis nykioje, nors ir gerai atpažįstamoje, mokyklos atmosferoje. Bendraklasiai, žinoma, buvo gana ryškūs, tačiau labai jau nuvalkio, per aiškūs, kaip ir jų juveliniai apie īvairias intymumas gyvenimo smulkmenas. Telieka konfliktas, o jis jau ir anksčiau atrodė silpnioji dramaturgo vieta: mokyklos direk-

torius nenori pasitraukti i pensiją, jauna mokytoja trošta užimti jo vietą, mokiniai bijo permainų – kiekvienas rūpinasi savimi, vaizduodamas, kad rūpinasi mokykla. Svarbi ir baimės dėl finansavimo situaciją, dėl kurios taip pat, bandant kaip nors prisitaikyti, pamirštamas pats mokymo tikslas. Čia gal ir galima būtų įžvelgti nebloga, socialiniams teatrui tinkamą idėklą, bet išpildymas gerokai per tiesmukas ir, negana to, sukasi tame pačiam klasės juokelių, jos keliamo triukšmo rate. Po kurio laiko pradeda atrodyti, kad gal ir patiemis kūrėjams ta mokykla yra tik pretekstas, padantasis įgyvendint kokius nors slapstesiūs, su Klaipėdos jaunimo teatruo įsitvirtinimui susijusius siekius.

Panašu, kad šis teatras, vos tik įsikūręs, jau pradeda prarasti ankstyne nedidelį savitumą ir tampa kiek prisitaikėliai, konservatyvia teatro mokykla. Neabejoju, kad kūrėjai ras prie globstį gastroliuodami po Lietuvos provinciją, bet norėtų tikėti, kad jų tikslas nėra vien tik sausoka šventėjiska veikla ir kad šio teatromokyklos vadovo bei jo sekėjų savironija prarasta ne višam laikui.

M. TREIKAUŠKAITĖS NUOTR.

„Sudie, idiotai!“

Anonsai

„Atvira erdvė“ – programa jauniesiems kūrėjams

Šiuolaikinių scenos menu centras „Menų spaustuvė“, tėsdama tradicijas ir įgyvendindama vieną pagrindinių savo tikslų – suteiki galimybes debiutuoti pradedantiems kūrėjams, skelbia projekto jauniesiems menininkams „Atvira erdvė '14“ pradžią.

Ši programa „Menų spaustuvė“ yra vykdoma jau nuo 2003 m., ji leido ne vienam šiuo metu žinomam kūrėjui profesionalioje teatro scenejoje pristatyti pirmuosius darbus.

Iki šių metų kovo 24 d. „Menų spaustuvė“ kviečia teikti paraškas naujiems scenos menu kūriniams. Programai gali būti teikiami inovatyvūs teatro, šokio, objektų, lėlių spektaklių, performanso, multimedijų, tarpdisciplininių menu, spektaklių vaikams, paaugliams ar naujojo cirko projektai. Programa skirta menininkams ir kūrybinėms grupėms, kurių branduolių sudaro profesionaliai bei jaunieji menininkai, neseniai

baigę arba greitai baigiantys studijas.

Teatrogas ir vienas šios programos koordinatorių Vaidas Jauniškis taip apibūdina jos galimybes: „Atvira erdvė“ yra programa pradedantiems. Bet gerokai humaniškėnė, nes suteikia retą progą klysti ir vėliau suprasti, analizuoti savo klaidas. Tai praktinė mokykla. Bet pir-

miasiaus tai yra reta galimybė jaunam menininkui išbandyti, kaip skambajo balsas, ką jis nori pasakyti, kuo jo ištarmė bus originali, nauja, kitokia. Jam suteikiamos visos sąlygos sceninei kūrybai. Žiūrovams – galimybė žvilgtelėti į scenos menu ateitį.“

Projektų atranką vykdys „Menų spaustuvės“ taryba, o atrinktiems projektams rengti ir pristatyti bus

suteiktos „Menų spaustuvės“ erdvės, techninė įranga, finansinė ir vadovybė parama.

„Menų spaustuvės“ debiutavio ir iš jos vėliau į platesnius vandenis išplaukė tokie režisieriai kaip Artūras Areima, Vidas Bareikis, Loreta Vaskova, Tadas Montrimas, šiuo metu jau gerai žinomi choreografi Petras Lisauskas, Loreta Juodkaitė, Airida Gudavičiūtė ir Laurynas Žakevičius, Agnė Ramanauskaitė, cirko kūrėjas Mantas Markevičius. Ne vienas programoje sukurtas darbas buvo nominuotas ir pelnė aukščiausius šalies teatrinius apdovanojimus.

Daugiau informacijos apie jaunųjų scenos menininkų programą „Atvira erdvė“ ir projektų parašų formas galima rasti „Menų spaustuvės“ tinklalapyje www.menuspaustuve.lt.

Terry Smitho paskaita NDG

Paskaitų ciklo, skirto šiuolaikinio meno teorijos problemoms, pirmame renginyje – Pitsburgo universitete (JAV) meno istorijos profesoriaus

Terry Smitho paskaita „Galvojant apie šiuolaikinį meną, kuruojant šiuolaikybę“, ji vyks kovo 10 d. 18 val. Nacionalinėje dailės galerijoje.

Kokios yra vyraujančios šiuolaikinio meno srovės ir kaip specifinės meno praktikos pakeitė šiuolaikinio meno kuravimo ypatumus? Meno istorijos profesorius Terry Smithas jau daugiau nei dešimtmjetį tyrinėja šiuolaikinio meno teorijos ir istorijos problemas ir formuluoja šiuolaikinio meno kuravimo ir teorinio kalbėjimo principus – menininkai, architektai, kuratoriai ir meno teoretikai savo praktikose reaguoją į esminius šiuolaikinės tikrovės ypatumus, i pačią šiuolaikybę.

Terry Smithas – šiuolaikinio meno istorijos ir teorijos profesorius Pitsburgo universitete (JAV) ir vizituojantis profesorius Nacionaliniam eksperimentinių menų institutui Naujojo Pietų Velso universitete Sidnėjuje. Yra išleidęs nemažai knygų. Renginio organizatorė – Inesa Pavlovskaitė („The Gardens“)

NDG INF.

„Contemporary?“ repeticija

„Išsiūstas“ į lėlių teatraj

Pokalbis su režisieriumi Miku Žukausku

Jaunas kino režisierius Mikas Žukauskas kartu su bendraminčiais – dailininku Antanu Dubra ir kompozitoriumi Arturu Bumšteinu – suvienijo jėgas ir kuria spektaklį vaikams Milošo Macoureko pasakų motyvais. Kovo 15, 16 d. Vilniaus teatre „Lėlė“ – spektaklio „Tiktaktika“ premjera. Įvairiaspalviai netikėčiausių pavidalu personažai atgyja sukompiliavus skirtingu čekų autorius Milošo Macoureko pasakų veikėjus į vieną istoriją.

Trumpame pokalbyje su Miku Žukausku bandome kelias štrichais nupiešti jo atsiradimo lėlių teatre eskizą.

Kaip Tavo kūrybiniam kelyje atsirado teatras „Lėlė“ ir kaip jame jauties?

Besimokydamas kino režisūros Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, vien metu ėmiau kiek praleidinėti paskaitas. Tuomet viena dėstytoja pareiškė, kad jei mano lankomumas bus tokis ir toliau, mano ateitis – lėlių teatre. Likimo irojija, tačiau man labai maloni. Čia galima eksperimentuoti, darbuojotai labai palaiko. O į spektaklio prem-

jerą tikrai pakviesiu ir tą dėstytoją. Be pykčio, su džiaugsmu, kuri jaučiu būdamas su lėlininkais. Ir dar norčiau pridurti: žmonės, manantys, kad Vilniaus teatre „Lėlė“ spektakliai yra kuriami tik su lėlėmis ir tik vaikams, klysta.

Apskritai labai džiaugiuosi kūrybiniu procesu – seniai norėjau tokios patirties. Baigęs akademiją dirbau iš esmės tik su dokumentika ir videoprojekcijomis, buvau pasiilgęs darbo su aktoriais. O teatre dar teko pažinti ir dailininkų dirbtuvės, sužinoti, kokios jos svarbios – esu dėkingas visiems teatre dirbantiems dailininkams, iš jų nickada negirdėjau žodžio „neįmanoma“, nors kartais juos netikėtai užpuolam naujomis idėjomis...

Tu ir vaikai: kaip esi susijęs su kūryba vaikams ir apie vaikus?

Spektaklis „Tiktaktika“ – pirmas mano, kaip profesionalaus režisieraus, darbas su aktoriais. Kaip kūrėjas dar esu visai vaikas ir džiaugiuosi, kad savo kūrybinį kelią pradedu nuo spektaklio vaikams. Niekada neplanavau dirbtį su vaikais ar kurti jiems. Bet paskutinius kelerius metus didžioji mano darbų dalis būtent su tuo susijusi: vedu kūrybines dirbtuvės apie kiną moksleiviams, neseniai sukūriau dokumentus, neseniai sukūriau dokumentus,

mentinį filmą „Ucia lylia“ apie vaikų auginimo tradicijas Lietuvoje. Filme pasakojuama apie vaikų auginimą Lietuvoje nuo XIX a. pab. iki maždaug XX a. vidurio. Važinėjome po visą Lietuvą ir tiesiog kalbėjomės su žmonėmis, daugiausia senoliais, klausėmės jų pasakojimų, patirčių, šiuo atveju, vaiku auginimo tema. Tikimės filmą platesnai visuomenei pristatyti balandžio mėnesį.

O galiausiai – pasiūlymas kurti spektaklį vaikams. Nors tai ne kruopščiai apgalvotas pasirinkimas, o labiau susiklosčiusios aplinkybės, esu įsitikinęs, kad viskas mūsų gyvenime vyksta neatsitiktinai. Jau buvo pats metas padirbėti kuriant spektaklį su Antanu Dubra, spektaklio dailininku. Mes abu vienu metu buvome ypač susižavėję čekų animatoriaus Jano Švankmajerio darbais: jo filmų atmosfera, personažai, savitū siurrealistiniu pasauliu. Švankmajerio dėka atradome vienas kitą kaip galimus kūrybinus partnerius, ir kai jis gavo pasiūlymą kurti spektaklį vaikams „Lėlėje“, pasikvietė mane kaip režisierių.

Kaip atradote Milošą Macoureką ir jo pasakų motyvų bei veikėjų koliažą, kuriuo paremta spektaklio fabula?

Kurti spektaklį pagal Macoureko

„Tiktaktika“

pasakas pasiūlė Antanas. Buvo be galio įdomu rinkti iš įvairiausių čekų autorius sukurtų siužetų, dėlioti mozaiką iš skirtingu pasakų personažų ir kurti vientisą istoriją. Pasakų personažai labai spalvingi ir charizmatiški, ką reiškia vien operų arijas dainuojančius vandens čiaupas, skraidantis kilimas, mergaitė su dvimi galvomis, iš namų pabėgę makaronai ir taip toliau... Manau, vaikams svarbu matyti kasdienybėje veikiančius daiktus, būties detalių per macourekiskos fantazijos prizmę. Tai lavina ir jų pačių kūrybingumą bei vaizduotę.

pasakose nefigūruojantis „Tiktaktikos“ pavadinimas?

„Tik tak“ – be abejo, labiausiai su laikrodžiu susiję garsai, o žadintuvės yra pagrindinis šio spektaklio veikėjas. Tiksėjimas ir skambėjimas – tai laikrodžio gyvenimo tikslas ir misija. Bet daiktais savo savo gyvenimą, o žmonės savo – nelabai jiems patinka anksti keltis, o už tai atsako... Aišku kas – žadintuvės. O žadintuvės, kaip ir bet kas, išmuštas iš savo šventos misijos vykdymo, imasi taktiką. Laikrodžio taktika yra tik-tak-tika.

KALBĖJOSI VIKTORIJA IVANOVA

Iš kur atsirado čekų autorius

sodas“, NKDT)

2. Oskaras Koršunovas („Žuvėdra“, „Paskutinė Krepo juosta“, OKT)

3. Yana Ross („Mūsų klasė“, LNKT)

Muzika spektakliui

1. Antanas Jasenka („Mūsų klasė“, LNKT)

2. Rita Mačiliūnaitė („59'Online“, „W(o)men“, „Eugenijus Oneginas“)

3. Gintaras Sodeika („Žuvėdra“, „Paskutinė Krepo juosta“, OKT)

Scenografija ir šviesų dizainas

1. Marijus Jacobskis („Mūsų klasė“, LNKT)

2. Laura Luišaitytė („Gronholmo metodas“, LRDT)

3. Andrius Kirvela ir Gediminas Šiaulys („Tėcio pasaka“, Menų spaustuvė, Studija „PetPunk“)

4. Eugenijus Sabaliauskas („Geros dienos“, Operomanija; „Vyšnių sodas“, NKDT)

Aktorė (pagrindinis vaidmuo)

1. Elžbieta Latėnaitė (Ifigenija, „Mano tėvas – Agamemnonas“)

2. Miglė Polikevičiūtė (Dora, „Mūsų klasė“, LNKT)

3. Nelė Savičenko (Irina Arkadina, „Žuvėdra“, OKT)

4. Daiva Stubraitė (Ranevskaja, „Vyšnių sodas“, NKDT)

Aktorė (nepagrindinis vaidmuo)

1. Aldona Janušauskaitė (Rachelska-Mariana, „Mūsų klasė“, LNKT)

2. Indrė Patkauskaitė (Varia, „Vyšnių sodas“, NKDT)

3. Rasa Samuolytė (Maša, „Žuvėdra“, OKT)

4. Dovilė Šilkaitytė (Advokatė, „Nesistebėk, jei kas nors ateis padegti tavo namų“, LJT)

Aktorius (pagrindinis vaidmuo):

1. Sigitas Jakubauskas (Duonkepys, „Duonkepio žmona“, PJMT)

2. Valentinas Krulikovskij (Enrikė Fontas, „Gronholmo metodas“; Sofus, „Junas ir Sofus“, LRDT)

3. Martynas Nedzinskias (Treplevas, „Žuvėdra“, OKT)

4. Tomas Rinkūnas (Lopachinas, „Vyšnių sodas“, NKDT)

Aktorius (nepagrindinis vaidmuo):

1. Saulius Čiūčelis (Trofimovas, „Vyšnių sodas“, NKDT)

2. Tomas Erbréderis (Simeonas Piščikas, „Vyšnių sodas“, NKDT)

3. Darius Meškauskas (Sorinas, „Žuvėdra“, OKT)

4. Tomas Žaičius (Vladekas, „Mūsų klasė“, OKT)

Operos solistas / solistė

1. Tadas Girininkas (Karalius

Henrikas, „Lohengrinas“; Silva, „Ernani“, LNOBT)

2. Tomas Pavilionis (Nemorinas, „Meilės eliksyras“, KVMT)

3. Rita Preikšaitė (Liubaša, „Caro sužadėtinė“, KVMT)

4. Inga Šlubovska (Adina, „Meilės eliksyras“, KVMT)

Choreografas / choreografe

1. Airida Gudaitė ir Laurynas Žakevičius („Kelionė namo“, „Menų spaustuvė“)

2. Vytautas Jankauskas („Aritmijos“, VJŠT)

3. Petras Lisauskas („TUAS“, „Padi Dapi Fish“)

4. Aira Naginevičiūtė („Chimeros karoliai“, ANT)

Šokėjas / šokėja

1. Marius Miliauskas (Čiurlionis, „Čiurlionis“, LNOBT)

2. Martynas Rimeikis (Čiurlionis, „Čiurlionis“, LNOBT)

3. Mantas Stabačinskas („Melancholijos dėžutė“, „Aura“)

4. Giedrė Jankauskienė („Aritmijos“, VJT)

Jaunasis menininkas / menininkė

1. Aktorius Dainius Jankauskas (Ryseckas, „Mūsų klasė“, LNKT; „59'Online“, „Menų spaustuvė“)

2. Režisierius Darius Rabasauskas („Lunačiarskio lunaparkas“, NKDT)

3. Šviesų dailininkas Povilas Lau

riniatis („Tėcio pasaka“, „W(o)men“, „Artimijos“, „Contemporary?“, „Menų spaustuvė“)

4. Režisierė Loreta Vaskova („59'Online“, „Menų spaustuvė“)

Teatras vaikams

1. Choreografė Agnija Šeiko, scenografas Artūras Šimonis – „Baltoji lopšinė“ („Padi Dapi Fish“)

2. Spektaklio „Ežiukas rūke“ kūrybinė grupė (ŠDT)

3. Kūrybinė studija „PetPunk“ ir „Atviras ratas“ – „Tėcio pasaka“ („Menų spaustuvė“)

4. Kūrybinė grupė – „Dėdės Tito džiazas“ (KDT)

Lėlių ir objektų teatras

1. Dailininkė Aušra Bagociūnaitė-Paukštienė („Sniego karalienė“, teatras „Lėlė“)

2. Dailininkai Sergejus Bocullo ir Danielius Sodeika („Skrudžas, arba diena, kai galima atverti savo širdį“ (pagal Charles'o Dickenso „Kaledū giesmę“, Kauno lėlių teatras)

3. Režisierė ir dailininkė Saulė Degutytė („Tarmių stalas“, „Stalo teatras“)

Metų scenos meno reiškinys

1. Klaipėdos jaunimo teatras (režisierius Valentinas Masalskis)

2. Šiuolaikinė opera „Geros dienos!“ („Operomanija“)

3. Šiuolaikinio šokio spektaklis „Contemporary?“ (dramaturgė Sigita Ivaškaitė, choreografių ir šokėjai Agnė Ramanauskaitė, Paulius Tamolė, Mantas Stabačinskas)

Lietuvių autorius pastatymas

1. Kazio Binkio „Atžalynas“ (LNKT)

2. Šiuolaikinė opera „Geros dienos!“ („Operomanija“)

3. Žemaitės „Trys mylimos“ (VJT)

Anonsai

Paskelbt 2013-ųjų „Auksinių scenos kryžių“ pretendentai

Tarpautinę teatro dieną – kovo 27-ąjį, už 2013-aisiais Lietuvos teatrų scenose nuveiklus darbus premijomis ir atminimo ženklais bus apdovanoti geriausi šalies teatro menininkai. Pagal Kultūros ministerijos Profesionalaus teatro meno kūrėjų darbų premijos, „Auksiniai scenos kryžiai“ ir Borisio Dauguviečio auskaras siemet bus teikiami Juozas Miltinio dramos teatro scenoje.

Profesionalaus teatro meno kūrėjų darbų premijos, „Auksiniai scenos kryžiai“ ir Borisio Dauguviečio auskaras siemet bus teikiami Juozas Miltinio dramos teatro scenoje.

Kultūros ministerijos ekspertų komisija skelbia „Auksinių scenos kryžių“ pretendentus:

Režisierius / režisierė
1. Artūras Arcima („Vyšnių

Sugrąžintas laikas

Nauji filmai – „Nesamasis laikas“

Živilė Pipinytė

Paskutiniai metais iš lietuvių kino išstumiamas autorius savora. Atsirado daug naujų žodžių, pavydžiu, mano nekenčiamai ir kalbininkų netekimai „industrija“, kuri dabar skamba beveik kiekvienam oficialiame spaudos pranešime apie lietuvių kiną. Jokios „industrijos“ pas mus nėra, ir visi tai gerai žino. Juk „industrija“ ar „komercija“ tikrai nepavadinsiu tų palyginti pigū pramoginių nacionalinių filmų, kurių siuzetai paprastai „pasiskolinti“ iš antrarušių užsienietiškų pjesių ar filmų. Šių filmų gamintojai turi tik vieną, bet karingą argumentą, esą žmonės juos žūri. Beje, patį išsamiausią paaškinimą, kodėl žūri, išgirdau šį sekmadienį Jaunimo teatro rūbiniuje. Vienas eilėje man už nugaros stovėjės pilietis paaškinimo kitam, kad juose „galima pakrizonti“.

Kai sakoma, dėl skonio nesinincijama, bet mūsų kinui didesnę grėsmę kelia net ne tai. Lietuvių kino bendruomenė neturi jokių bendrų vardiklių, yra pasidalijusi, susiskirščiusi, įtari ir nepasitikinti siekiant. Ji neturi bendro pagrindo. Tik valstybės skiriamus pinigus. Ne sakau, kad anksčiau buvo pyragai, bet tikrai buvo noras kurti ambicinį nacionalinį kiną ir testi tradiciją, kuri ėmė formuotis palyginti vėliai – ties 6-ojo ir 7-ojo dešimtmecio riba, kai pasauliniame kine dominavo autorinio kino idėja. Ta autorinio lietuvių kino tradicija ir tapo svarbiu, ne visada tiesioginių diskusijų pagrindu – juk Vytautas Žala-kevičius ir Raimondas Vabalas apie tai, koks turi būti lietuvių kinas, diskutavo būtent savo filmais. Ši tradicija tapo ir 10-ojo dešimtmecio lūžio, kai į kiną atėjo nauja maištinga karta – Šarūnas Bartas, Audrius Stonys, Arūnas Matelis, ieškojimų pagrindu. Jauni režisieriai pasiskak-

priekštūs, bet jie tada dar buvo. Jaunieji norėjo atskiratyt iau taurių klišėmis personažų, negyvų, medinių dialogų, keisti lietuvių kiną, bet neneigė tradicijos, ryšio su nacionaline kultūra ir poreikio kalbėti savo kalba, kurii ekrane originaliai pasaulio viziją. Jie suvokė, kad kinas bus priverstas keistis, bet neskubėjo atsisakyti teisės kurti savitus, autentiškus filmus. Tuo, matyt, ir paaiškinamas didžiuju festivalių susidomėjimas lietuvių kinu, juk Barto filmus pagrindinėse programose rodo Berlynas, Kanai, Venecija.

Situacija pasikeitė. Niekas nesirūpina tradicijos testinumu, toks išpūdis, lyg filmui gimus tuščioje vietoje ar reklamos gamybos firmoje, o jų režisieriai kliaidžioti kiekvienas sau. Vietoj autoritetų atsirado garbenybės, kurių filmų premjeras aprašo visi „žmonių“ žurnalai. Todėl profesinių kriterijų neberekalingi, juos keičia kiti, dažniausiai su profesija neturintys nieko bendra.

Atsiprašau už šią ilgą ižangą, bet tokias mintis sužadino kulkus, už neįtikėtinai menkus pinigus surutas, siltas Mykolo Vildžiūno debiutinis filmas „Nesamasis laikas“. Tiksliau, jis sužadino viltis, kad autorinis kinas nesibaigė, kad jis gali būti tėsiams ir visiškai pakitus lietuvių kinu kontekstui.

Mykolas Vildžiūnas grižta prie autorinio kino punktyriškai pasakojamos istorijos. Filmo herojus – trisdešimtmetis, kaip supratau, kažkios reklamos agentūros darbuotojas, gal net menininkas, – Tadas Jakas patenkė į ligoninę. Čia jo laukia operacija, o kartu ir galimybė ištrūkti iš gyvenimo rutinos, padaryti pertrauką, sudėlioti, iš visko sprendžiant, iškrikusio gyvenimo kalandėles. Juk neatsitiktinai Tado mama vis prašo jo pailsėti. Pamaniau, kad tai ir yra tas nesamasis laikas, kuris iškeltas į filmo pavadinimą. Tačiau netrukus su-

pranti, kad režisieriu tai būtų per paprasta: Tado prisiminimų fragmentai ar vaizdų nuotropas – iš kitos erdvės. Čia susitinka gyvi ir mirę personažai, čia nepaisoma ivykių, vietų ar laiko logikos. Tačiau būtent čia Tadas ir gali rasti atsakymus, kodel ir kaip nori gyventi.

Ligoninėje Tadą lanko vaikystės draugas Vitalis (Valentinas Novopolskis). Tadas su juo kartu ruko „žolę“, dviračiu važinėjasi po labai jaukiai nufilmuotą Vilnių, prisimena, kaip vaikystėje kartu jie žvejojo, žaidė. Nekalti vaikystės nuotykiai abu sugrąžina į šviesų laiką, kai visas gyvenimas dar buvo prieš akis. Vaikystės erdvė – Tado tėvų sodyba – sukelia ir pasakos asociacijų, kurias režisierius sėkmagai išnaudoja kurdamas itampą. Vildžiūnas taip pat nuosekliai išnaudoja nervingos, sveltos suaugusio Tado kasdienybės ir vaikystės, kur visada vasara ir visada šviečia saulė, kontrapunktą. Pamažu Vitalis tampa tuo, kokiu save norėtu matyti Tadas, antruoju šviesesniu jo „aš“. Tuo, kuris gali padėti išsiaikinti asmeninio gyvenimo problemas, atskiratyt narkotikų, pagaliau suprasti, kurios moters jam iš tikrųjų reikia. Filmo pabaigoje režisierius žiurovams pasufleruotas atsakymas, ką jie iš tikrųjų matė, gali pasirodyti per paprastas, bet bijau, kad ne vienam jis tiesiog būtinė, nes šiuolaikinis kinas, regis, atpratino nuo asociatyvaus kino pasakojimo.

Tadas Gryn vaidina pakrikusį žmogų, kuris nesugeba (arba neturi laiko) sustoti ir pasižūrėti į save iš šalies. Toks išpūdis, kad jis visą laiką skubā – ir su dukrele, ir su abiems moterimis – žmona (Toma Vaškevičiūtė), ir meilužė (Irena Jankutė). Bet tas skubėjimas – tai ir bėgimas nuo savęs, nuo problemų. Suprant, kad didesnį dramų ar konfliktų, išskyrus priklausomybę nuo narkoti-

kų, Tado gyvenime kaip ir nėra, juolab kad visi jam pasirengę padėti – ir nuostabūs tévai, ir paslaugi meilužė. Bet Vildžiūnas tų problemų temos neplėtoja, palikdamas apie jas spręsti žiūrovams, jam svarbiau pertiekti personažo būseną, tai, ką Ana Achmatova vadino penktuoju metu laiku. Vis dėlto man pritrūko konkretesnių Tado vidinio konflikto akcentų, juolab kad užuominų, erdvės savarankiškoms žūrovo hipotezėms filme kartais lieka per daug. Ir tai trukdo pajusti Tadui didesnę simpatiją. Kita vertus, jų iškart pažinti Vitaliu. Gal todėl, kad filme jis siejasi tik su vaikyste – iš tikrųjų sakrališkiausia lietuvių kino erdve?

Vildžiūnas visą filmą primena žiūrovams, kad jie žūri ne šiaip prisiminimus. Jis prisodrina „Nesamajį laiką“ įvairiausią digresiją, taip dar labiau „atskiesdamas“ punktyriškai pasakojamą istoriją. Ligoninėje lankosi įtartini tardytojai, keistai elgiasi personalas, pagaliau ir Tado palatos kaimynai atrodo pernelyg salygiški. Rimanto Šavelio Anupras, regis, jau visai pasinérę į senatinę silpnaprotystę, jaunas banditėlis Mindaugas (Mindaugas Papinigis) visąlaik tyli. Žinoma, šie personažai atlieka savo funkciją, bet, nors ir suvaidinti realistiškai, tai labiau dekoratyviniai Tado pasamonės elementai, filmui nesuteikiantys papildomų prasmų. Dviratis, kurį filme pamatome jau pirmuosiuose kadruose, man pasirodė daug „gyvenis“ – tai ne tik prisiminimas, bet ir raktas į Tado pasamonę, jo vaikystės simbolis. Tokiu pat gyvu filmo

personažu tampa ir Vilnius – jis atpažistamas, nors visiškai apvalytas nuo reklamiškų ir atvirukiškų vaizdų. Man pasirodė, kad filmo Vilnius ir yra tikrasis Tado veidas, ypač jei prisiminsime vieno teoretiko teiginį, kad veidas kine ir išreiškia dviados būseną.

Toki pasakojimo būdą mėgo 7-ojo dešimtmecio kūrėjai, vengę paprasto linijinio pasakojimo ir mėgė rodyti veiksmo tuštumas, kai, regis, nieko svarbu nevyksta, bet nuo ekrano negali atitraukt iki. Būtent tokie „Nesamojo laiko“ epizodai išsimena labiausiai: priešais į gatvę išvažiuojantį Tado automobilį staiga išdygsta riedlentininkai, užtvindydami gatvę ir paversdami perėjimą iš ankštos tamsos į dienos šviesą tiesiog simboliku vyksmu, arba meilės scena automobilių plovykloje, kai ritmingai juda didžiuolių valytuvų medžiaginių „plaukai“. Stebėti, kaip jie ima rimti, kaip judeisai tampa lėtesni – tikras malonus. Išsimena ir susikaupęs Tado dukrelės Urtės (Sara Vildžiūnaitė) veidas, stambūs filmo herojų moterų veidų planai. Būtent iš tokų šviesių kino akimirknių filmas dėlioja ir persidėlioja atmintyje, jau išėjus iš kino salės. Vildžiūnas turėtų kino pojūtį, kai režisierius sugeba suteikti paprastiems daiktams ar vaizdams magiškumo. Gaila, kad to daugiau rasimai krumbo pristigo filmo pabaigai. Juk žvakele ir dviračio skambutis ant vaikystėje žuvusio Vitalio kapo – pernelyg formalūs, kad užbaigtų pasakojimą apie Tado sugrįžimą.

In memoriam

Mirė Alainas Resnais

Kovo 1 d. Paryžiuje mirė vienas didžiųjų kino meno kūrėjų – prancūzų režisierius Alainas Resnais. Jam buvo 91-eri. Kilę iš šviesuolių šeimos, Resnais nuo mažens domėjosi fotografija, teatru ir literatūra, kurių įtaka atspindi ir jo filmuose. Būdamas dylikos, jaunasis sinefilas per Kalėdas iš tėvo gavo dovanų savo pirmąjį kino kamerą – 8 mm „Kodak“. Su jis Resnais sukurė pirmąjį filmą. 1943 m. jis įstojo į kino monyklą IDHEC ir rengėsi tapti montuotoju. Pasibaigus Antrajam pasauliniui karui, Resnais sukurė seriją dokumentinių filmų apie meną („Van Gogh“, „Guernica“ ir kt.), be kurių dabar neįsivaizduojama dokumentinio kino istorija. 6-ajame dešimtmetyje jis suartėjo su kino grupe „Rive gauche“ („Kairysis krentas“), kartu su vienu iš steigėjų Chrisu Markeru sukurė 1954 m. Jeano Vigo prizu apdovanotą filmą „Statulos taip pat miršta“.

Alainas Resnais filmuojant „Myléti, gerti ir dainuoti“

Resnais siejamas ir su prancūzu Naujauna bangą – jis sumontavo vieną pirmųjų šios krypties filmų – Agnés Varda „La Pointe courte“. 1956 m. jis vėl pelnė Jeano Vigo prizą už filmą „Naktis ir rūkas“ – pirmąjį bandymą meniškai apibendrinanti ir perteikti Holokausto siaubą.

1959 m. pasirodė Resnais pirmasis pilnametražis filmas „Hiroshima, mano meile“ tapo vienu svarbiausiu prancūzų kino istorijoje. Jo no-

vatoriškumas pasireiškė ir turinio (Antrojo pasaulinio karo traumas perteiktos pasakojant meilės istoriją), ir formas (naujo tipo kino narracija, pirmas bandymas perteikti kine sąmonės srautą) lygmeniu. Nuo tada viena mėgstamiausiai Resnais filmų tema tapo atmintis, jis nuolat eksperimentavo su kino forma, kalba, salygiskumu. Vienu originaliausiu ir mīslėlingiausiu kino istorijoje filmų iki šiol išlieka 1961 m.

Resnais sukurta „Praėjusiais metais Marienbadė“, kuris buvo apdovanotas Venecijos „Auksiniu lietu“. Kartu Resnais išliko angažuotu ir aiškiai filmų ištarimę formuluojančiu kūrėju: „Murielė“ (1964) kalbėjo apie Alžyro karo žaizdas, „Karas baigėsi“ (1966) – apie Ispanijos antifašistus, Resnais dalyvavo kuriant kolektivinį filmą „Toli nuo Vietnamo“ bei utopinį manifestą „01 metai“, originalios formos Kanuose apdovanotą jo filmą „Mano dėdulė iš Amerikos“ (1980) įkvėpė mokslininko ir filosofo Henri Laborit darbai apie žmogaus ir visuomenės santykius.

Tarsi kovodamas su iškiliausia filmuose intelektualo įvaizdiu, kurį skatinė ne vieną dešimtmecį trukęs režisierius bendradarbiavimas su prancūzų Naujojo romano kūrėjais Marguerite Duras ir Alainu Robbe-Grillet bei originalūs bandymai į kino pasakojimą perkelti naujas naracijos formas filmuose „Apvaizda“, „Gyvenimas – tai romanas“, Resnais daug dėmesio skyrė ir masinei kultūrai. Išairiai interpretuojama ir revizuojama, ji įkvėpė ne vieną režisieriaus filmą: mokslinė fantastika – „Myliu tave, myliu tave“ (1968), bulvarinis teatras – „Melodramą“ (1986), komiksai – „I Want to Go Home“, populiarūs dainos – didžiausio iš visų jo filmų finansinio pasiekimo sulaukusiai „Seną dainą“ (1997).

Nuo 9-ojo dešimtmecio pradžios Resnais nuolat dirbo su aktoriais André Dussolier, Pierre'u Arditu ir savo mūza Sabine Azéma. Meile šiemis aktoriams dvelkia Resnais filmai „Smoking – No Smoking“ bei paskutinis „Myléti, gerti ir dainuoti“ (abu sukurti pagal Alano Ayerburno pjeses), kuris vasario pradžioje buvo parodytas Tarptautiniame Berlyno kino festivalyje. Šis filmas atnešė paskutinį iš gausių Resnais apdovanojimų. „Myléti, gerti ir dainuoti“ buvo apdovanotas „Sidabriniu loki“ – Alfredo Bauerio prizui filmui, atveriančiam naujus kino kelius. Iš tikrųjų, simboliskas ir Resnais kūrybos esmę tiksliai nusakantis apdovanojimas.

PARENGĖ Ž. P.

Kad sveikas kūnas kadagiai kvėpėtu

Evaldo Janso projektas „Per ilgai ant paaukštinimo“ LTMKS projektu erdvėje „Malonioji 6“

Kęstutis Šapoka

„Išmatų pasišalinimas per išangę, priklausomai nuo žmogaus išsilainimo, kultūros, išmatų konsistencijos ir kitų pricžasčių, gali būti vadinamas *tuštinišku, šikimu, kakoviu*. Tuštinišnasis nenormaliai skystomis išmatomis vadinamas *viduriavimu, triedimui*.“ (<http://lt.wikipedia.org/wiki/I%C5%CA%C5%81matas>)

Neretai *triedimas* arba *šikimas* gali tapti paveiklia tikrovės eseistiką. Tai ne kartą įrodė Evaldas Jansas – išmatos arba jų leitmotyvas persmelkę visą Janso kūrybą ir kartkartėmis suskamba skambia gaida.

Šis leitmotyvas artimas ir man. Ne kartą yra tekė suvaiduriuoti, o ketletą kartų netgi privaryti į kelnes. Prisimenu, kaip kadaise girtas eida mas žiemą „iš paskaitų“ VDA namo, gilią naktį ant Tauro kalno, prie Vokietijos ambasados, staiga *pririežiau* į kelnes, nes vandeniu iš čiaupio gerokai praskiestas alus „Vaivos“ kavinėje smarkiai išplovė žarnyną – net per blauzdas tekėjo. Kaip idomu ir keista buvo trypčioti nuogomis komis, vienomis kojinėmis pusnyse – šalinti skystą masę iš kelnių...

Taigi nebandysiu apsimesti nešališku – per daug miela man išmatų tema. Išmatų konsistencijos ir spalvų spektras yra labai platus, turtinės. Išmatos gali būti kietos, pusiau kietos, minkštose ar visiškai skystos. Riešuto, dešrelės, blyno formos. Ivaizui kvaip. Gali būti rudos, juodos, pilkos, žalios, geltonos, raudonos spalvos. Beje, išmatų konsistencija ir spalva glaudžiai susijusi su lietuviško ekspresionizmo, aliejinės tapybos pasauležūra ir retorika. O Jansas juk – VDA Tapybos katedros auklėtinis.

Evaldo Janso *iškakoti šūdukai* labiau primena riešutukus. Tie riešutukai išdegti vieno garsaus keramiko dirbtuvėje ir *nuglazūruoti*, nes, pasak paties Janso, jis vengė *arte po-*

Evaldas Jansas, „Per ilgai ant paaukštinimo“. 2014 m.

AUTORIAUS NUOTR.

vera ar modernistinės Josepho Boiso estetikos prieskonio. „Riešutukai“ eksponuojami projekto erdvėje „Malonioji 6“ ant piedestalo – padėti ant muziejinės pagalvėlės, tarsi juvelyrinės brangenybės stikliniame „karstelyje“.

Jansas gydėsi inkstus, kepenis ir žarnyną kurį laiką gerdamas vandenį su molio priemaišomis – šalino per ilgai užsibuvusias žarnyne liekanas, kitaip sakant – nuodus. Baigiamojome šio gydymosi stadijoje pradėjo tuštintis beveik vien moliu – galima sakyti, gatavais keramikos kūriiniai.

Maža to, įtakos turėjo viešnagė pas menininką Aidą Barcikį Niujorke ir pažintis su jo kūrybos būdais.

Barcikis sugrūda drobę į bačką, tada į tą bačią pripila aliejiniai bei ariilo dažų ir kurį laiką drobę „raugina“, o paskui ištraukia ją iš bačkos su savaimė susidariusi abstrakčiu piešiniu. Janso kūriinius suformuoja pats kūnas, žarnyno formos. Be to, svarbi ir surrealystų patirtis, kai buvo bandoma atsikratyti (istorija parodė, kad nesėkmingai) viso socialinio antstato ir prisikasti iki grynojo *automatizmo*.

Galų gale savitai suskambo ir bibliniai motyvai, nes Dievas visas gyvas būtybes ir žmogų sukūrė iš dulkių, kitaip sakant – iš molio. Donatas Jankauskas-Duonis, ironizuodamas marksistus-darvinistus, žmogų kildi-

na iš beždžionės, o Jansas antrina krikščioniškajai kūrinijos konceptcijai, tiesa, patikslindamas būtybių sukurimo būdą. Taigi dabar tiksliai aišku, iš kur *mes* visi, ypač Vilniaus menininkai (-ės) ir dailėtyrininkai (-ės), pagal Janso evoliucijos versiją, esame atsiradę. Visiškai pritariu šiai versijai.

Jauniesiems menininkams „neokonceptualistams“ Janso siunčiamamas „šūdinis palinkėjimas“ užima ypatingą vietą, nes, anot Janso, jaučiasi „konceptualistai“ dažnai tiesiog *mala šūdą*. Anksciau būčiau sakęs, kad toks niurzgėjimas – tipiškas „klasiškais“ pamažu tampantiems menininkams.

Priminsiu, kad dalis dabartinio, ypač proteguojamo jaunojo mūsų meno yra ultrakontekstuali – operuojama begalybe kontekstu ir citatų, manipuliuojama „išnašų išnašomis“ ir t. t. Prisipažinsiu, dažnai, atsidūrės prieš kokį nors superkontekstualų kūrinį, jaučiuosi esas neišmanėlis, stokojantis išsilavinimo.

Nereikšmingas atsitiktinai nuigirstas monologas leido atsidusti lengviau. Vienos parodos atidaryme jaunas neokonceptualistas komentavo kito kolegos neokonceptualisto (kas be ko, abu – puikūs menininkai) kūrinio videoišrašą. Antrasis kontekstualistas Nacionalinėje dailės galerijoje nukėlė nuo piedesta-

lo du juodus batus, pripiltus druskos, t.y. Deimanto Narkevičiaus 1994 m. sukurtą kūrinį „Per ilgai ant paaukštinimo“, ir užkėlė juos atgal. Komentuojantysis neokonceptualistas interpretavo šį veiksmą, atliktą su batais, kaip galbūt atėjusi iš mados pasaulio... Vadinas, nežino nei Narkevičiaus kūrinio, t.y. visai nesenos mūsų šiuolaikinio meno istorijos, nesuvokia ir savo kolegos veiksmo potekstės...

Ta akimirka man nuoširdžiai palengvėjo. Vadinas, dažnai kontekstais manipuliuojamā gana padrikai, atsitiktinai, o dar dažniau todėl, kad tokia yra tiesiog paskutinių kelerių metų meninė konvencija. Dažnai menininkai nieko nenu tuo apie kolegų „miksuojamus“ kontekstus, o neretai net apie savo kūriiniuose pasitelkiamus kontekstus, nors dažnai, žiūrint į kūrinius, atrodo, jog ši karta – kaip reta intelektuali ir pasiskausčiusi visuose įmanomuose diskursuose ir subdiskursuose.

Taigi pakanka intuityviai jausti konvenciją, stilų, žinoti keletą formalių tokio kūrinio sukurimo „éjimų“, galbūt dar mokėti atmintinai keliais padrikas kokinis nėštumas Gilles'o Deleuze'o ištarmes, tinkančias visoms situacijoms. Todėl Janso „niurzgėjimas“ apie „šudo malimą“ yra iš dalies teisingas. Neatsitiktinai jis skolinasi garsaus kolegos kūrinio pavadinimą, ironizuodamas kartais iš piršto išlaužtą (jaunuju) „konceptualumą“.

Vis dėlto tenka tarti keletą žodžių ir apie silpniausią Janso projekto dalį – menininkas griežtai paneigė, kad *šūdukas* „per ilgai ant paaukštinimo“ gali reikšti saviironiją. Nieko nuostabaus, nes Janso karta gali būti dvasinga, dramatiška, rimta arba ironiška ir ciniškai sarkastiška; vienu žodžiu, visokia, tik ne savikritiška ar saviironiška. Šiai kartai, beje, kaip ir sovietmečio „tyliesiems modernistams“, būdinga mesianizmo dvasia ir savo „neelinės vertės“ pajauta.

Kita silpnoka Janso projekto dalis – „blogų politikų, kurie rūpinasi tik savo, o ne tautos interesais“, kritika. Tarsi menininkas nesupratustų, jog XX a. 10-ojo dešimtmečio „socialinės kritikos“ taktikos, taikomas šiandien, atrodo banalokai. Beje, tokie vaikiškai naivūs pareiškimai apie politikos sferą, neturint jokio supratimo apie jos vidinius veikimo mechanizmus, yra būdingi mums, menininkams. Kita vertus, politikų samprotavimai apie profesionalų meną irgi būna be galio kvaili.

O Janso pareiškimo, kad „reikia paleisti Seimą ir panaikinti pinigus, tegul žmonės dalinasi tuo, ką turi“, manyčiau, iš viso nereikėtų priimti už gryną pinigą – pastaruoju metu bet kuris save gerbiantis menininkas turi apsimesti siek tiek „anarchistu“. Tai – tarsi gero tono tam tikro kompanijoje ženklas.

Vis dėlto, nekreipiant dėmesio į „politinę“ retoriką, Jansas, kaip menininkas, išlaiko sau būdingą kokybę. Kas nors, žinoma, kategoriskai prieštarauja, kad *šūdukas* gali simbolizuoti kokią nors „kokybę“. Tačiau šiuo atveju kalbu apie Janso kūrybos visumą ir šį „projektą“ joje. Taip pat Jansas lieka ištikimas sau ir savitai varijuoją (anti)socialumo leitmotyvą, baksnodamas visus mūsų veidus į respektabilioje vienuomenėje vengiamas temas.

Antra, Janso projektas ypač paviekus kaip gyva reakcija į tam tikrus reiškinius ir bandymas juos kritikuoti. To dauguma mūsų menininkų dažniausiai neišdrįsta padaryti. Prieš šias stipriasiąs Janso projekto savibus, manau, nublanksta visos silpnosis. Galų gale juk žarnynas išvalytas! O sveikame kūne – sveika siela!

Paroda veikia iki kovo 8 d.
„Malonioji 6“ (Malonioji g. 6, Vilnius)
Dirba trečadienį–šeštadienį 17–19 val.
arba atskirai susitarus tel.: 8 631 90615,
8 631 11495

Kartojimas kaip saugumas

ATKELTA IŠ 1 PSL.

tam suteikia stabilumo (iliuziją). Nutapomas autoportretas, tada interjeras su tuo portretu, tada dėžės su daug tų pačių portretų. Kai šitas ratas išsemtas, galima percerti prie tapytojo rankos. Nors, kaip rodo kelių metų praktika, vėliau bus galima dar kartą pakartoti tik kitaip. Tai apsimoka ir komerciškai, juk dažnai verslininkas (-ė) labai nudžiunga, jei atpažista kurį nors dailininką iš bražo.

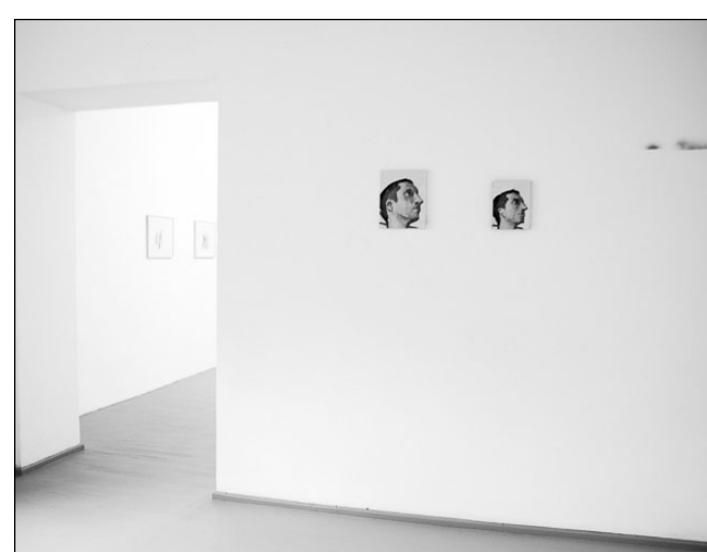
Tapytojo ranka veikia toje pačioje tapybos erdvėje, kur yra tik *tapytojas* ir tik tapyba (potėpiai, dažai). Kiekvienas iš minimų elementų fentišizuojamas. Juk tapytojo ranka – didžioji autorius metonimija. Kaip karalystę atstoja karūna, taip daili-

ninko ranka reiškia viską, ką tik apima tapytojo likimas ir istorija: iki Renesanso dėl rankų darbo žemintas kaip amatininkas, modernizmo epochoje menininko rankos reikšmė šauja iki stratosferos, jis tampa aukštėsnių jėgų mediumui ir individualumo garantu. Todėl vaizduojant ranką kūrinio struktūra visai nepasikeitė. Tai uždaras ratas. Čia nėra nei kritikos, nei kritikos, nėra žiūrovo, net buities. Tik tapyba ir *tapytojas*. Čia (iliuziškai) saugu. Ir slogan.

Iš anotacijos nesupratau, ar turėčiau parodoje ieškoti ironijos. Menininkas šnekintamas kalba nedaug, atsitraukia nuo interpretacijų, balso ironija lyg ir jaučiama. Intuicija

man sako, kad vis dėlto ne viena(s) tapytoja(s) giliai širdyje apgailestauja, kad negimė tapybos karaliavimo laiku, kai jai dar viskas buvo prieš akis, kai ji buvo svarbiausias menas, viršukalnė ir kai buvo leidžiama būti genijumi, kai publiką troško naujienu. Dabar neaišku, ko ta publika nori, nelabai aišku ir kas jis tokia. Kritika irgi neturi jokių apčiuopiamų interesų. Gal nebent nori įdomumo.

Bandant suprast Zakarausko kūrinius įdomumą netruksta, bet man jau kelinti metai rūpi, o kas už situacijos tapytojas–tapyba? Kas liktų, o kas atsirastų, jei tas „sado-mazo“ santykis staičiai atsitrauktų?

Ekspozicijos fragmentas

M. IVANOVOS NUOTR.

Stebėjimo taktikos

Lino Blažiūno paroda „Paukščio akimis“ Vilniaus grafikos meno centro galerijoje

Kristina Kleponytė-Šemeškienė

Lino Blažiūno kūrybai, kaip ir daugeliui, tapau neabejingo vos pamačiusi jo darbus 2011 m. Vilniaus grafikos meno centro (VGMC) organizuotoje parodoje „Estampas '10“, kurioje jaunasis autorius buvo apdovanotas diplomu už sėkmingesnę metų debiutą. Puikiai prisimenu tą kartą grafikos meno žinovų ir pačių menininkų reikšmingus atodūsius palinkus prie Lino darbo „Miško hipnozė“ (2010), kai paaiškėjo, kad kūrinys sukurtas pasitelkus ne išmanias technologijas, o sausos adatos techniką. Čia tikriausiai reikėtų stabtelėti ir paminėti, kad pastaraisiais metais VDA grafikos ka-

stebinančio ir novatoriško kūrėjo statusą. Menininkas pasitelkia technines darbo atlikimo priemones bei jų savybes, jas transformuodamas į kūrinio turinį ir jo prasmę. Ši teiginių puikiai iliustruoja tušinuku ant drobės atliktas peizažų ciklas „Šviesos prisilietimai“ (magistro darbas, 2012) ir „Penkeri metai šviesoje“ (2009, 2013). Hiperrealistiniuose peizažuose vaizduojama miško peršose sniegą tirpdantys vaiski sauļe, kitaip – šviesa, tikrovėje tiesiogiai naikina fizinį kūrinio paviršių, t. y. vaizdinėje kūrinio plotmėje vykstantis (sniego) nykimas tiesiogiai perkeliamas ir išprasmintas fizine išraiška – tušinukas ant drobės laikui bėgant pradedą keisti savo sa-

jimas, t. y. kūryboje itin populiarūs tapo miško gyvūnijos įvaizdžiai. Vieniems natūraliai sekasi atsisukti į gamtą, kitiems tai daugiau žaismas ir manipuliacijos madingais artefaktais bei įvaizdžiais, kurie šokinėja nuo baltų parodinių erdvinių sienu ant aukštosios mados podiumo ir atvirščiai. Šiame kontekste natūrinė Lino kūryba nuosaikia auga savo eiga, be jokios ironijos, šaržo – natūraliai ir nuoširdžiai.

Vienoje iš VGMC galerijos salių buvo eksponuojama instalacija „Mėnesiena pelėdų akys“, kuri praėjusių metų pabaigoje buvo speciai sukurta IX Kauno bienalei „Unitektas“. Ekspozicija susideda iš dviejų dalių: tapytų ir raižytų pelė-

instaliacijos užnugary – milžiniška, makabriška pilnatis, verčianti aiktelei dažnų galerijos lankytojų. Tikrai nedaugeliui ši mėnulio fazė kelia romantines nuotaikas, atvirščiai, pastarojioms dienomis tai greičiau atitinkamos diagnozės sinonimas. Bet čia tik asmeninė ciniška pastauba, nesieju jos su scenografiška Lino instalacija, kurioje plokščias ir bedvasis organinis stiklas tampa magiškais vartais į mistinį pasaulį, o čia šniokščia bangos su sausos adatos sušiauštomi keteromis ir aksominiu mėnuliu. Ekspozicijoje veikia įvairios stebėjimo taktikos, instalacija komunikuoja pati su savimi: ratu, vienas priesais kitą, iškabinti ekspozicijos segmentai stebi ir veikia vieni kitus bei jų rate atsidūrusius žiūrovus, kurie patenka į glaudų, paveikų pilnatiess ir pelėdų bei jų atspindžių įtaką ratą. Mano nuomone, instalacijos perkonfigūravimas Vilniaus grafikos meno centre labiau pasiteisino nei „Unitektas“ ekspozicijoje, kurioje jis sudarė daug klausimų keliančią aitorinę kompoziciją.

Linas Blažiūnas geba atrakinti jo kūrybą stebinčių žiūrovų fantaziją – žvelgti į plokštumą ir pamatyti jos gylij, o jis priklauso tik nuo nuoširdaus žiūrinčiojo noro pasinerti į fantastinį jaunojo menininko gamtos pasaulį.

Paroda veikė vasario 12 – kovo 1 d.

tedra išleido būrį grynosios (t.y. estampines) grafikos entuziastų, kurie jaudinė žiūrovus ne tik įdomiomis ir nuosekliai vystomomis temomis, tačiau kartu žavi ir kvapą gniaužiančiu meistriskumu. Amžiniems grafikos skeptikams užbėgdami už akių, jaunieji intensyviai kuria ir sėkmingai dalyvauja meno projektuose tiek Lietuvoje, tiek sveturi, jų darbus noriai išsigyja meno kolekcininkai bei muziejai.

Pričaptarant Lino Blažiūno parodą „Paukščio akimis“, norisi paminėti, kad tai jau šeštoji jauno menininko personalinė paroda. Ir šiuo konkrečiu atveju kiekybė nenustelbia kokybės. Keblu kalbėti apie vieną konkrečią ekspoziciją, kai visa Lino kūryba tarpusavyje yra glaudžiai susijusi. Mano galva, tai vienos retų atvejų, kai matai ir jauti, jog menininkas ne tik kuria, bet stacią gyvena savo kuriamo tema. Pavieniai medžiai ir miško peizažai, paukščiai, žvėrysi pan. – tiesioginė gamtos tematika tarytum sukibusi ir tapusi autorius savastimi. Juk ir Lino vardas kaip lietuvių mylimo augalo, o jo paties delikati natūra organiskai atliepia subtilią kūrybinę *natura* liniją, kurią nesiblaškydamas jis nuosekliai plėtoja.

Linas Blažiūnas nuolat ieško įvairių meninės raiškos būdų – tai vienos pagrindinių argumentų, užtvirtinančių jo, kaip įdomaus, nuolat

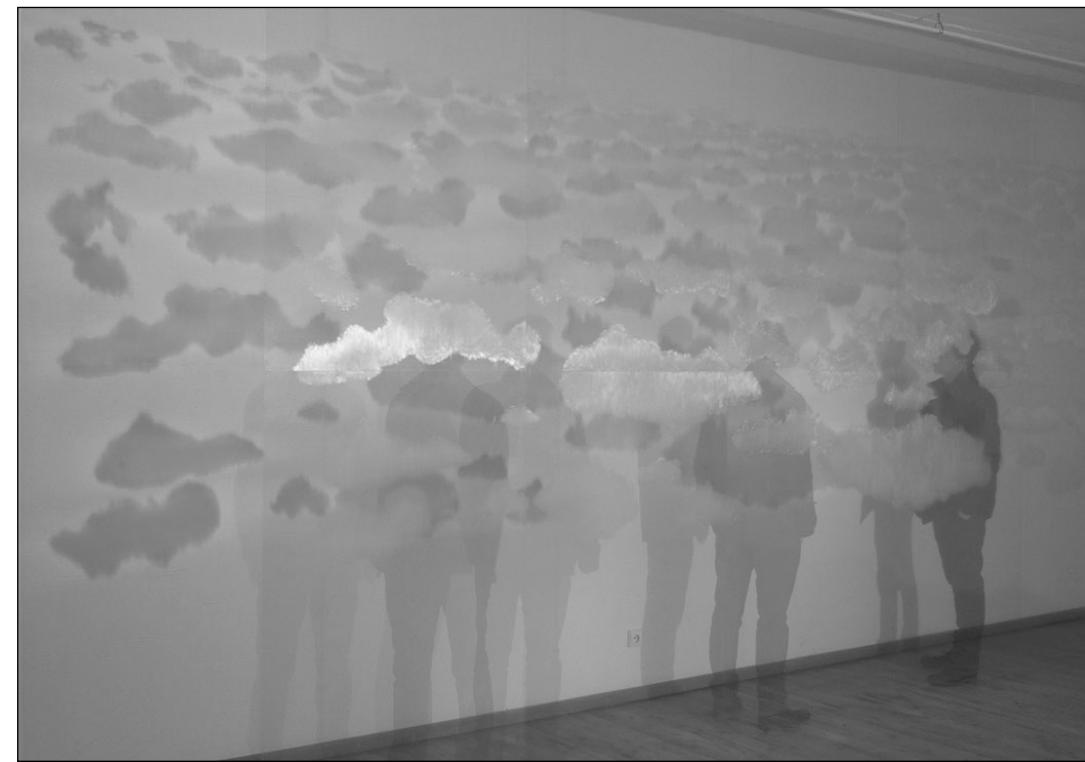
vybes, ima blukti, nes jis naikina tiesioginė dienos šviesa. Paradoksalu, tačiau nuostabu stebeti fizinį ir metafizinį kūrinio peizažo dūlėjimą. Juk kiekvienas menininko tušinuku nubrėžtas štrichas pradeda nykti kaip ir bet koks gamtoje išaugęs augalas – sulig suvešėjimui jis pradeda eiti nykimo link. Ir kituose Lino kūriniuose būdingos efemeriskumo, laikinumo nuoautos, kurios tiesiogiai atliepia vystomai temai. Ne išimties ir ši Blažiūno kūrybos paroda VGMC galerijoje, kurioje žaidžia ma šešliais.

Tušinuku atlirkū kūrinių serija buvo susijusi su šviesa, tiesioginiu jos poveikiu, o paroda „Paukščio akimis“ kalba mistinės prieplandos ir šešelių kalba. Linui itin svarbi fizinė parodos struktūra, kuri papildytu plokštumoje užfiksotu vaizdiniu būsenas ir taptu lygiaverčiu kūrinio turinio dėmeniu. Jis instalacijų estetas, parodinėje erdvėje kuriantis teatrališkas mizanscenas. Pavyzdžiu, 2013 m. VGMC galerijoje rodytoje „Balto drugelio“ ekspozicijoje buvo instalacija, sudaryta iš organinio stiklo lakštų, kuriuose ištaupyti žvérių ir paukščių siluetai. Šiųmetėje ekspozicijoje tėsiama organinio stiklo ir tapytų bei raižytų gamtinii įvaizdžių simbiozė.

Derėtų pasakyti, kad daugelio jaunuųjų menininkų kūryboje pastaruoju metu vyksta masinis sužvėrė-

du bei vieno didelio švytinčio mėnulio – pilnatiess. Vienos pelėdos tilk tapytos hiperrealistiškai, o kitos yra savotiški ju atspindžiai – pelėdų siluetai, kurie tarytum tampa stebėtojo langais į tolį – nakties peizažus: jūrą ir kalnus, arba virsta savo pačių šešliais. Akys žybsi jau nebe raiškiomis rainelėmis, o tolumoje pakibusia mėnesiena, kuri čia pat,

Ekspozicijos fragmentai

Europietiška istorija

Pokalbis su režisieriumi Wesu Andersonu

Kitą savaitę Lietuvos ekranoose pasirodys naujausias amerikiečių režisieriaus Weso Andersono filmas „Viešbutis „Grand Budapest“ („The Grand Budapest Hotel“, Prancūzija, Vokietija, D. Britanija, 2014), kuris šiemet atidarė Tarptautinį Berlyno kino festivalį ir buvo apdovanotas „Sidabriniu lokiui“ – Didžiuoju žuriu prizu. Andersonas išskiria iš daugumos šiuolaikinių kūrėjų tuo, kad filmuose sugeba sukurti unikalų, tik jam būdingą pasaulį.

„Viešbučio „Grand Budapest“ veiksmas perkelia į išgalvotą Europos šalį Zubrovką didžiųjų permainų išvakarėse. Filmo herojus, garsus rašytojas, prisimena savo susitikimą su didelio Europos viešbučio savininku Nuliu Mustafa. Prieš pusę amžiaus Nulis jame pardėjo dirbtį pasiuntinuku – administratoriaus pono Gustavo mokinui. Gustavas greit pajuto palankumą karos pabėgeliui Nuliu. Ponas Gustavas modelį jautriai aptarnauti pagyvenusias viešbučio viešnias, tad viena jų neatsitiktinai būtent jam paliko brangų Renesanso laikų paveikslą. Bet paaškėjo, kad gausūs velionės giminaicių taip pat nori paveikslą... Vaidmenis filme sukurė Ralphas Fiennesas, Tony Revolory, Saoirse Ronan, Tilda Swinton, Jude'as Law, Tomas Vilkinsonas, Adrienas Brody, Willemas Dafoe, Edwardas Nortonas, Léa Seydoux, Harvey Keitelis, Mathieu Amalricas, Bilas Murrey'us, Jasonas Schwartzmanas, Owenas Wilsonas, Jeffas Goldblumas. Skambia kaip pokštas, bet tai ne vienintelė pričiažastis pasižiūrėti filmą.

Pateikiame pokalbio su režisieriumi, išspaustintu prancūzų kino žurnale „Premiere“ fragmentus.

„Viešbutis „Grand Budapest“ labai novatoriškas, bet kartu tame gausu ankstesnių Jūsų filmų elementų – traukių, viešbučių, animacinių kadru. Toks jspūdis, kad nesugeba te pabėgti nuo praeities...

Filmuodamas apie nieką panašus negalvoju, be to, puikiai suvokiui, kad pirmosios mano būsimos filmo idėjos išsirutulios būtent iš „Viešbučio „Grand Budapest““. Manau, kad kiekvienas mano projektas susijęs su kitais, ankstesniais. Aš tik sekū paskui savo minties siūlą. Jei pabandyčiau pasipriešinti šiam impulsui, baigtu tuo, kad visiškai išsisemčiau.

Anonsai

„Skalvijos“ kino kursai

Kovo viduryje „Skalvijoje“ prasidės net dveji kino kursai: vieni skirti besidomintiems kino istorija, kiti – kino pasakojimo išgūdžių norintiems pasisemti pedagogams.

Kovo 13 d. paskaitų-diskusijų ciklą „Skalvijoje“ pradės kinotyrininkas Lukas Brašiškis. Aštuoni ketvirtadienius jis paskirs ryškią žymę kino istorijoje palikusių režisierų kūrybos aptarimams. Tarp paskaitų temų – „mažojo“ žmogaus perkėlimas į didžiojo kino ekranus Char-

Ką „Mėnesienos karalystė“ davė filmui „Viešbutis „Grand Budapest“?

Mažų mažiausiai du dalykus. „Mėnesienos karalystėje“ pasakotojas kalba tiesiai į kameras, kad apibūdintų situaciją ir anonsuotų tai, kas dar bus. Tas pats vyksta ir filme „Viešbutis „Grand Budapest“, išskyrus tai, kad ši personaža įkvėpė Stefanas Zweigas. Nuo „Fantastiško pono Fokso“ pradėjau integruoti į pasirengimo periodą animacines technikas. Štai todėl mes turime ne tik pasutinių dviejų filmų story-board, bet animuotas jų story-board versijas su balsais, garso efektais ir muzika. Tai gana nauja.

Sakote, kad Stefanas Zweigas įkvėpė „Viešbutį „Grand Budapest“. Kas Jus patraukė rašytojo knygose?

Manau, kad jo knygų kontekstas, tas Europos istorijos laikotarpis, kurių mes išvardijome filme kaip 1932 metus. Zweigo atmintis buvo ypatinga, ji puikiai atskleidė „Kelionėj į praeitį“ (originalus pav. „Reise in die Vergangenheit“, – red. past.), kur nuostabiai atgyja Vienna prieš Pirmajį pasaulinį karą. Jis aprašo knygoje Europos visuomenę, kultūrą ir kaip visa tai pakeitė karas. Pirmausia norejau parodyti personažą, susijusį su šiuo Europos laikotarpiu, prieš įsigalint fašizmui ir komunizmui. Iš tikrujų aš pasiskoliniau iš Zweigo ir filmo struktūrą, kuri remiasi tuo, kad personažo istorija pasakojama pasitelkus kitą protagonistą. Paprastai kiekvieno Zweigo kūrinių tokia pat forma. Mūsų pasakotojas, kurį sėkmingesnai suvaidino Tomas Wilkinsonas ir Jude'as Law, truputį panašus į rašytoją.

Stefanas Zweigas savo noru pasirinko tremti, jis daug keliauo. Ar labai su juo susitapatinate?

Iš pradžių turėčiau pasakyti, kad jau dešimt metų neskaičiuojokios jo knygos. Zweigo knygų nespausdina Amerikoje ir nepažįstu nieko, kas domėtusi jo kūryba. Aš rašytojų atradau per „Širdies nerimą“ – tai didis jo romanas. Nežinau, ar gyvenime turiu su juo salyčio taškų, bet dievinu jo manierą visiškai panaudinti skaitytojai į pasakojamą istoriją. Bandau tą patį pakartoti savo filmuose. Kai skaičiuoju ši romaną, dažnai vaikštinėdavau Liuksemburgo sode, ten atradau statulą, apie

lie Chaplino filmuose, modernios XX a. vidurio Europos visuomenės atspindžiai Michelangelo Antonioni filmuose, revoliucinė prancūzų Naujosios bangos estetika ir temos François Truffaut kine. Abipus geležinės uždangos kūrusių Andrejaus Tarkovskio ir Stanley Kubricko filmų leis pažvelgti į žmogaus ir kosmoso įvaizdžius. Šaltojo karo kine, naujasis Holivudo kinas – į maištuančios Amerikos veidą. Paskaitose neliks pamiršti ir šiuolaikinių kino režisieriai Michaelis Haneke, Abbas Kiarostami, Mohsenas Makhmalbafas.

„Viešbutis „Grand Budapest“

kurių nieko nežinojau. Ji atsidūrė „Viešbutyje „Grand Budapest““.

Ar galėtumėt pasakyti, kas Jus sieja su Europa ir Paryžiumi?

Gyvenu Niujorke, bet nuolat lankausi Paryžiuje, nes čia turia butą. Man čia patinka, nes visiškai nepanašu į Teksasą, kur užaugau. Pas jus viskas primena nuotykių, užtenka tik išsieti kur nors papusyčiauti. Prieš įsikurdamas Paryžiuje, miestą pažinojau tik iš filmų, pirmiausia Marcelio Carné ir Naujosios bangos. Man Paryžius tokia pat kino dekoracija, kaip Monumentų slėnis (*Monument Valley*) jums. Be to, daug metų norejau filmuoti Europoje.

Sprendžiant iš daugybės epizodų, nufilmuotų paviljonuose, apie Jus sakoma, kad mēgstate dirbtinumą...

Klystate, mes labai mažai filmavome paviljonuose, Babelsbergo studijoje buvo pastatyti tūkstančiai sumaištintos dekoracijos. „Viešbutis „Grand Budapest““ nufilmuotas Giorlice, Aukštutinėje Saksijoje. Dauguma dekoracijų iš tikrujų buvo statomas ten. Pavyzdžiu, viešbučio holas, atriumas su laiptais yra didžiulio Giorlico banko dailė, kurio viduje mes statėme dekoracijas, juolab kad banko interjeras primena viešbutį. Mes išnaudojome ten beveik viską, pritaikydami erdves, derindami dekoracijas su iš tikrujų egzistuojančiais interjerais. Pavyzdžiu, baseinas, vonios yra tikri.

Tai iš tikrujų puikiai funkcionuoja, nes nelieka skirtumo tarp to, kas tikra, ir to, kas pagaminta specia-

liai filmui. Bet grįžtant į praeitį – ar labai skiriasi tai, ką įsivaizduote rašydamas scenarijų, ir rezultatas?

Kai rašau scenarijų, įsivaizdavau, kad filmuosi tik natūraliose dekoracijose, bet prasidėjus filmavimui atsirado naujų idėjų. Pavyzdžiu, mes ilgai ieškojome viešbučio. Kuo ilgiau aš jį įsivaizdavau ir kuo daugiau vaizdų kaupėsi mano galvoje, tuo labiau norėjau, kad viskas būtų būtent taip, kaip įsivaizdavau, panaudojant dekoracijas ir sumažintus modelius. Pavyzdžiu, mus taip pat įkvėpė Caspero Davido Friedricho paveikslai.

Jei jau prakalbome apie paveikslus, iš kur atsirado tas portretas, kurio taip trokšta visi filmo personažai?

Ji nutapę anglų dailininkas Michaelas Tayloras, kurį mes suradome „Royal Society of Portrait Painters“ tinklelapyje. Jame – per penkiadušties angļų portretistų darbai. Dauguma jų kabos Nacionalinėje portretų galerijoje – Londono muziejuje, kuris man visada patiko. Mes paprasėme Tayloro sukurti portretą specialiai filmui, modelį įsiskirkome patys ir jį specialiai aprengėme. Nuo tada, kai scenarius buvo baigtas, turėjau du prioritetus: paskatinoti atsakingus už aktorių atranką kuo greičiau surasti, kas suvaidins pašiuntinuką Nulį, o paskui pradėti kurti šį portretą, kuriuo likau patenkintas. Iš savo patirties žinojau, kad šis darbas užima daug laiko, todėl paprašėme dailininko jį pradėti maždaug aštuoni mėnesiai prieš filmavimo pradžią.

Administratorių vardinantis Ralphas Fiennesas pakeičia paveikslą Egonu Schiele's kūriniu. Ironiška, kad pastarajam nesuteikiate jokios vertės...

Esmė ta, kad didžioji dalis visoto, kas yra filmo pilyje, laikui bėgant įgyja vis didesnę vertę, tačiau filmo veiksmo momentu šių paveikslų autoriai dar néra žinomi. Šiai scenai norėjome sukurti nuosavą Schiele.

Ar tikrai administratorių turėjo vardininti Johnny Deppas?

Tai tik gandai. Iš pat pradžių vardinuo buvo rašomas specialiai Ralphui. Negalėčiau įsivaizduoti nieko kito. Šis personažas labai didelis plėrys, jis sako ilgas kalbas. Tai suvaidinti sugeba mažai aktorių. Visada žinojau, kad poną Gustavą turi vardininti anglas. Jau anksčiau pažinojau Ralphą ir seniai norėjau su juo padirbėti.

Didžiuma filmo energijos kyla iš teksto. Kaip Jūs rašote? Ar sunku rasti gerą ritmą?

Nežinau, bet man svarbiausia iš anksto apibrėžti personažo kalbėjimo būdą ir jo kalbos ypatybes. Šiuo konkretiu atveju mane įkvėpė vienas pažystamas. Nuo tos akimirkos nekilo jokių sunkumų rašant dialogus. Taip pat ir su eileraščiais, kuriuos deklamuoją ponas Gustavas – filme yra net penki poezijos fragmentai.

Grįžtant prie vizualinių aspektų, didžiosios filmo dalies ekranas yra *carré* formato. Pasirinkote jį, kad liktumėt ištikimas epochai?

Iš dalies, bet ir todėl, kad norėjau filmuoti būtent šiuo formatu, jis man labai patinka. Manau, toks kadras – pats natūraliausias kinas. Jis taip pat labai tinkla aktoriams filmuoti. Filmuojant operatoriaus grupėi buvo labai patogu, jis pageidavo taip filmuoti kuo dažniau. Buvo bandęs savo pirmajį pilnametražį filmą kurti 4:3 formatu, bet nesėkmingai, nes kino teatrų technika tada nebebuvo jam pritaikyta. Dabar, kai viskas skaitmeninama, filmus galima rodyti kokiui tik nori formatu.

PARENGĖ KORA ROČKIENĖ

jos mokytojas Vidas Dusevičius sako pamokose pritaikęs ne vieną kūrybinio rašymo metodą. Jo auklėtiniai eksperimentavo rašydamis su muzikiniu fonu ir be jo, popieriuje fiksuodamis visas be išimties mintis, stebėdami minčių judėjimą nuo vienos asociacijos prie kitos. Rezultatai nuostabino, rašymą skambant muzikai, ir stengsis patys išsiaiškinti, kaip įdomiai pasakoti istorijas, pasinaudojant charakteriu vystymo, konflikto įžibimo ir rutuliojimo, detailių artikuliavimo taisyklėmis.

Pirmą kartą surengtame seminare dalyvavęs etikos ir filosofijos

kumas traukiasi. Tačiau kai pamokose paméginiome panaudoti Gailės minčiatus kūrybinio rašymo elementus, patys nustebome, kokie kūrybiški galime būti – pasakojo pedagogas.

Registruotis į G. Garnelytės seminarą pedagogai kviečiami iki kovo 10 d., į L. Brašiškio paskaitų ciklą – iki kovo 11 d. Tai galima padaryti el. paštu akademija@skalvija.lt arba tel. 2610505. Beje, lankydam L. Brašiškio kino kursus, jų dalyviai galės naudotis 50 proc. nuolaida kino seansams „Skalvijoje“.

„SKALVIJOS“ INF.

Gelbėtojai

Nauji filmai – „Brangenybių medžiotojai“

Živilė Pipintė

Kadrai iš George'o Clooney'io filmo „*Brangenybių medžiotojai*“ („The Monuments Men“, JAV, D. Britanija, Vokietija, 2013) filmavimo aikštėlės pradėjo masinti žiniasklaidą jau praėjusių metų viduryje. Tikrasis įvykiai paremtas siūžetas apie amerikiečius, kurie Antrojo pasaulinio karo pabaigoje Europoje ieškojo nacių pagrobėtų meno šedevrų, vėl rudenį net netikėtai tapo aktualus, kai buvo paskelbta apie Miunchene atrastą dingusiais laikytų kūrių kolekciją. Tačiau filme, kuriamo vaidina visas tuntas esamus ar potencialių žvaigždžių – pats Clooney'is, Cate Blanchett, Mattas Damonas, Jeanas Dujardinas, Billas Murray'us, Johnas Goodmanas, Bobas Balabanas, Hugh Bonneville'as ir jaunasis Dimitris Leonidas, – premjerą kažkodėl vis atidėjinėjo. Iš pradžių esą dėl nespėtu baigtį vaizdo efektų, paskui filmo premjera nukėlė į Berlyno kino festivalį. Tai atrodė savaike suprantama, juk „*Brangenybių medžiotojai*“ kurti ir garsijoje Babelsbergo studijoje. Tačiau pasižiūrėjusi filmą pagalvėjau, kad, ko gero, jį buvo stengtasi pagerinti, gal permontuoti, gal dar

kažkaip išgelbėti. Nes „*Brangenybių medžiotojai*“ – akivaizdžiai tiešiog nepasisekės, silpnas filmas.

Kai Berlyno festivalyje per žiniasklaidos seansą salėje staiga pasigirdo šūksniai: „Stop the film! Stop the film!“, prisiąžinsiu, pirmą akimirką pagalvojau, kad susipratę žiūrovai tiesiog nebeapsinkentė žiūredami Šaltojo kino laikų propagandą primenančius „Monuments Men“ (taip filmo herojai ir buvo visų vadiniams). Žinoma, klydu. Peržiūra nutraukė nelaimė – iš vieno didžiuolės salės balkono į kitą nukritęs žmogus. Po pertraukos, kai atvažiau greitoji ir seansas tėsėsi, filmas atrodė dar dirbtinesnis. Pirmiausia todėl, kad filmo herojai yra tik ženklai, klišės, o ne gyvi žmonės, jems apibūdinti užtenka vieno sakinio ar užuominos. Visą grupę Amerikoje surinkęs Clooney'io Frankas yra idealistas, nuosirdžiai tikintis, kad tik menas gali padėti išsaugoti Vakarų civilizaciją. Tokiam kilniam tikslui galima aukoti ir žmonių gyvybes. Kai šis meno istorikas ir kuratorius apsilvelka karinę uniformą, kažkodėl tampa daug įtikinamėsnis. Damono Džeimsas – talentingas, bet savęs nerealizavęs menotyrininkas, turintis šeimos problemų. Ba-

labano herojus – mylantis šeimos tėvas ir senelis, vykdė pareigą tėvynei. Blanchett herojė Kler saugo paslapatis apie pagrobatus meno kūrius, kuriuos sužinojo neva kolaboruodama su naciais, nes bijo, kad tuos kūrius suradę amerikiečiai neatidūnos gyviems likusiems savininkams ar jų giminiaciams. Blanchett gera aktoriė, bet prancūzė iš jos labai jau paviršutiniška.

Panašiai piešiami ir kiti filmo personažai, todėl tarp jų negali išvysti nieko tikro, išskyrus komiškas ar dramatiškas situacijas, kuriose šie inteligentiški ir išsilavinę žmonės laidys tradicinius amerikietiškų filmų juokelius. Tiesa, Clooney's miegai išnaudos kontrastus – Goodmeno gabaritai sunkiai dera su karine uniforma, Damono Džeimsas nežino, kaip elgtis ir rengtis, prancūzės pakviestas vakarienės. Prancūzas, kurį suvaidino Dujardinas, žinoma, bus lieknas puošeivai. Keli iš grupės, žinoma, žus, bet kitaip ir nebūna. Tik iš anksto gali atspėti, kam tai atsitiks, nes vienas atpirkis kaltę, o kitas užmokės už savo lengvabūdiškumą. Prancūzų pogrindininkai būtinai dėvės beretės, kurios buvo prievolomas sovietinių filmų prancūzų atributas, vertybų grobikai vokie-

cių bus žiaurūs ir ciniški, o tas pačias vertės medžiojantys rusai – savanaudžiai ir dar barbarai, nes šedevrus nori išvežti į Rusiją.

Žiūrėdama „*Brangenybių medžiotojus*“ ne kartą prisiminiau sovietinius panašaus siužeto filmus, ypač vieną – nesenai kažkurios rusų televizijos primintas Leo Arnstamo „Penkias dienas, penkias naktis“ apie tai, kaip rusai išgelbėjo Drezdeno galerijos šedevrus. Tiesa, jis buvo siaubingai rimtas ir patetiškas, bet personažai „konstruojami“ panašiai. Tačiau filmo muziką kūrė Dmitrijus Šostakovičius, kuris net specialiai buvo komandiruotas į Drezdeną ir ten per tris dienas paraše Aštuntajį styginių kvartetą. Beje, akcentai taip pat panašūs: juokiniausia „*Brangenybių medžiotojų*“ scena man ta, kurioje ir amerikiečiai, ir rusai skuba į tą pačią šachtą, bet amerikiečiai spėja paskutinę mi-

nutę išvežti viską, net Rafaelio skulptūrą, ir rusus pasitinka didžiulė žvaigždėta vėliava.

Gal paviršutiniški personažai taip nekristų į akis, jei kovotų su tikrai pavojingais priešais ar ieškotų ne pasaulinės meno istorijos „vienetų“, o stebuklo ar kažko panašaus. Bet stebuklo filme nėra, tik daug smagų detalių, tarp kurių pradingsta kilnus filmo sumanymas, o įtampa taip ir neatsiranda. Šostakovičiaus taip pat nėra, tik jau tradiciškai bani Alexandra Desplat gamybos ir sentimentalai Kalėdų daina, kurią Balabano herojui i sugriaudą Europą atsiuntė jo anūkai. Tai ir ne avantiūrinė komedija, ir ne filmas apie karą. „*Brangenybių medžiotojai*“ labiau primena ir pas mus populiarius edukacinius projektaus, kurių aprašymuose daug politiškai korektiškų žodžių ir teisingų idėjų, bet rezultatas papras tai stebina, švelniai tariant, naivumu.

Sektini pavyzdžiai

Krėsle prie televizoriaus

Martinas Scorsese tapo tuo režisieriumi, kuris sutaiako skirtingas sieneilių karts, priverčia laukti kiekvieno naujojo filmo, kaip tai buvo senais laikais, kai visi laukdavo naujų Federico Fellini, Ingmaro Bergmano ar Andrejaus Tarkovskio kūrių. *BTV (13 d. 21.30)* programoje pamatęs „*Kietus vyrukus*“ (1990), nusiteikiau nostalgiskai, prisiminiau tuos laikus, kai kino teatrai užsidarė, o piratiškos naujų filmų vaizdaujostės būdavo tik improvizuotos nuomose.

„*Kieti vyruai*“ sukurti pagal Nikolachos Pilleggi romaną, o šis savo ruožtu remiasi gangsterio Henry Hillo parodymais, bet Scorsese autorystė tokia ryški, kad apie tai net nesusimąstai. Pagrindinis filmo pasakotojas, o kartu ir herojus Henris veda per trisdešimt savo gyvenimo metų, supažindina su savo draugais, kurie taip pat žavisi mafija, todėl lengvai žudo kiekvieną, kuris pasipriešins ju keliui į mafijos viršunes. „*Kieti vyruai*“ rodo gangsterių kasdienybę – prekybą narkotikais, į kuriuos filmo herojus įtraukia ir savo draugus. Bet ateis iš toks laikas, kai jis pats prisiđe prie jų baigties. O vėliau, igrijęs kitą tapatybę, ilgėsis kruvinų laikų.

Tik pasirodės, filmas net kritikus šokiravo savo žaurumu, agresija, keiksmožaudžiai. Bet kartu ir žavėjo Scorsese režisūros virtuoziškumu, jo

sugebėjimu pabrėžti epizodus ar įvykių prasmę stipriu kontrapunktu. Žavėjo ir aktoriai Ray'us Liotta, Robertas De Niro, Joe Pesci beje, epizoduose suvaidino ir režisierius tévai.

Lietuvoje šventės vališto poromis: Valentino diena ir Vasario 16-oji, Moterų diena ir Kovo 11-oji. Toks „du viename“, tik dovanos skiriasi. Dauguma lietuviškų televizijų taučiškas šventes ignoruoja ir per jas dažniausiai rodo kvalius amerikietiškus filmus, esą skirtus visai šeimai. Bijau net pagalvoti, kad tuos filmus galima rodyti vaikams, juk paskui išaugs debilai. Tad visas patriotizmo krūvis tenka LRT, kuri transliuoja iškilmingus vėliavų pakėlimus, minėjimus ir mišias, proginius dokumentinius filmus, žodžiu, elgiasi pagal tą patį scenarijų kaip ir valstybiniai rusų kanalai, kurie taip pat mėgsta transliuoti mišias ir rodyti uolhai švenčiančią liudij. Gal tik rusų diktatorius Putinas per šventes dar nekepa savo šalies pilieciams blynų ar stintų.

Siemet televizijos pasirūpino tomis, kurios švenčia Kovo 8-ąją. Gerai būtų šventė, bet sovietai ją sugadino. Matyt, mūsų moterys vis dar prisimena apgailėtiną tulpes ir dar labiau apgailėtinus viršininkus, kurie tas tulpes teikdavo. Todėl jos ir neina demonstruoti, viešai nekalba apie tai, ką tikrai pas mus reikia keisti, o ką apginti, lyg bijotų, kad

bus neteisingai suprastos. Televizijos joms ta proga parengė filmų apie moterų likimus.

Ivanas Reitmanas išgarsėjo komediomis, kuriose vaidino Sylvester Stallone ir Arnoldas Schwarzeneggeris. Nesuprantu, kam jam pricerikė romantiškos komedijos „*Be įsipareigojimų*“ (TV3, 8 d. 21 val.), juk gyvena ne Lietuvoje. Gal panoro pakritikuoti nepriklausomybės trokštančias moteris? Filmo herojė, kurią suvaidino Natalie Portman, kaip tik tokia. Ji gydytoja, todėl nesibodi ciniškų juokelių, ir kai jos lovoje atsiduria vienos tokos lovelasas, pašiurpstā. (Isivaizdavę savo lovoje Ashtoną Kutcherį, pašiurpau ir a.) Mergina visai netrokšta atsidurti romantiškos meilės pelkėje, todėl nori iškart susitarti, kad juos sies tik sekas. „*Be įsipareigojimų*“ pasakoja apie tai, kaip jaunuolis bandys pažeisti gydytojos požiūrių į laisvę.

Ikvėpti keistis merginos gali ir šiakar (7 d. 22.50) TV1 „*Snobo kine*“ rodomas Jonathano Deeme filmas „*Reičel išteka*“ (2008). Jo herojė, buvęs modelis Kim (Anne Hathaway), nuolat patenka į reabilitacijos klinikas. Vienoje jų išbuvo aštuonis mėnesius, Kim nusprendžia vykti į sesers Reičel (Rosemarie Dewitt) vestuves ir atkurti prarastus ryšius su šeima. Kaip ir galima nujausti, šeima taip pat išskydis ir nefunkcionuoja, tad pradeda veržtis slopi-

„Reičel išteka“

nama įtampa. Tačiau noras pamirštai tragedijas ir pradėti viską iš naujo kartais būna veiksmingas.

Labiau patyruosioms TV3 (11 d. 23.45) siūlo kitokio moters likimo variantą. Phyllidos Lloyd, „*Geležinės ledi*“ herojė – anglų premjeras Margaret Thatcher (1925–2013), geležinė ranka valdžiusi šalį ir ištraukusi ją iš siaubingos krizės, bet už tai pelnius tautos ir ypač menininkų neapykantą. Regis, filmas ir stengiasi bent jau daliai tautos paauskinti, kad geležinė ledi nebuvvo tokia jau bloga. Meryl Streep, kuri už Thatcher vaidmenį pelnė vieną iš savo gausių „Oskarų“, nori savo herojė parodyti kaip sudėtingą asmenybę, nors režisierė, regis, trokšta tik sklandžiai pasakoti politikės biografiją namų šeimininkėms. „*Geležinė ledi*“ – pavyzdis, kaip nereikia kurti biografinių filmų.

LRT sekmacių (9 d. 22.15) taip pat rodys filmą apie politiką – dokumentinį Jeano-Michelio Carré „*Putinas sugrižo*“ (2014). Tai ne pirmas šio prancūzų režisierius filmas apie Rusiją ir Putiną. Režisierius nori suprasti ir parodysti, kas vyksta šių dienų Rusijoje.

Man regis, suprasti prezidentą padės ir kitas filmas, šiemet gavęs „Auksinį erelį“ – Rusijos kino akademijos apdovanojimą geriausiam metų filmui. Tai Nikolajaus Lebedovo, „*Legendą Nr. 17*“ (BTV, 9 d. 21 val.), pasakojantis apie vieną ledo ritulio legendų Valerijų Charlamovą (1948–1981). Putinui specialiai buvo surenge šio filmo išankstinė premjera Sočyje, prieš filmą jis pasakė kalbą, kurią išplatino Kremliaus spaudos tarnyba, o paskui prezidentas žiūrėjo „Legendą Nr. 17“ kartu su jaunais ledo ritulininkais.

„Legendą Nr. 17“ sukurtą pagal holivudinius biografinius filmo standartus. Herojus dar vaikystėje yra pasmerktas nepagydomai ligai, bet treniruojasi ir nugali vieną sunkumą po kito, kol tampa profesionaliu sportininku. Jo šlovė pelnyta sunkiai darbu, be to, jam tenka kovoti ir su sporto funkcionieriais – partiniai veikėjai. Žiūrėdamas filmą snūstelėjau, bet juk nesu joks sporto gerbėjas. Tačiau Daniilo Kozlovskio ir jo trenerių suvaidinusio Olego Menšikovo dueštas filmui tikrai gėdos nedaro.

Jūsų –
JONAS ŪBIS

Parodos	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS	
Nacionalinė dailės galerija <i>Konstitucijos pr. 22 XX a. Lietuvos dailės ekspozicija</i>	Senosios liturginės tekstilės paroda „Šilkas ir auksas“ Paroda „Didžiulis mūras, vos per du uolečius žemėn igilintas, šiiek metų stebuklingai stovi“: Trakų parapinė bažnyčia XV amžiuje“
Vilniaus paveikslų galerija <i>Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Paroda „Nuostabioji žemė. Dailininkai Rytų Prūsijoje. XIX–XX a. pirmos pusės tapyba iš Aleksandro Popovo rinkinio“</i>	Paroda „Jonui Vaičiui – 110“ Paroda „Leonardas Vaitys. Architektūra: kūrybos faktai“
Šiuolaikinio meno centras <i>Vokiečių g. 2 iki 16 d. – Sebastiano Diaz Moraleso (Argentina) projektas „Ficcionario“ Melvino Moti (Olandija) projektas „Hipererdvė“</i>	Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus <i>V. Putvinisko g. 55 nuo 7 d. – Telesforo Valiaus (1914–1977) paroda „Paskutinis rytas“</i>
Meno projektų erdvė „Malonioji 6“ <i>Malonioji g. 6 Evaldo Janso projektas „Per ilgai ant paaukštiniimo“</i>	Maironio lietuvių literatūros muziejus <i>Rotušės a. 13 „Maironis ir jo epocha. ...palieku visą mano judomajį turta“ „Maironio memorialiniai daiktai kitoje aplinkoje“ „Kristijonui Donelaičiai – 300“ „Rašytojai 1863 metų sukilime“ „Juozui Kruminiui – 100“</i>
Galerija „Vartai“ <i>Vilniaus g. 39 iki 15 d. – Andrius Zakarausko paroda „Vardan“</i>	Keramikos muziejus <i>Rotušės a. 15 Baltijos šalių šiuolaikinės keramikos paroda</i>
Galerija „Aidas“ <i>Trakų g. 13 Galiaus Kličiaus tapybos paroda „Iš S... gyvenimo“</i>	Galerija „Meno parkas“ <i>Rotušės a. 27 Jono Maldžiūno tapybos ir Igno Maldžiūno fotografijos paroda „LAMAYURU“</i>
„Prospekto“ fotografijos galerija <i>Gedimino pr. 43 iki 8 d. – S. Prokudino-Gorskio fotografijų paroda „Patriarcho Tichono šalyje“</i>	Kauno fotografijos galerija <i>Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2 iki 9 d. – Rimaldo Vikšraičio fotoparoda</i>
Šv. Jono gatvės galerija <i>Šv. Jono g. 11 iki 8 d. – Pauliaus Šliaupos paroda „Šviesos refleksijos“</i>	Galerija „Balta“ <i>M. Valančiaus g. 21 nuo 11 d. – Vilmos Marės paroda „Madinga Nepriklausomybė“</i>
Teatro, muzikos ir kino muziejus <i>Vilniaus g. 41 Paroda „Viva Verdi!“, skirta Giuseppe's Verdi 200-ojioms gimimo metinėms</i>	Galerija „Aukso pjūvis“ <i>K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinisko g. 53 Výtauto Kasiulio (1918–1995) kūrių paroda</i>
Galerija „Arka“ <i>Aušros Vartų g. 7 iki 11 d. – Algimanto Kezio (JAV) fotografijos Christian Narkiewicz-Laine (JAV, Suomi) paroda „Imperatorius laivynas dega“ (instaliacija, video, fotografija)</i>	KLAIPĖDA
Galerija „Meno niša“ <i>J. Basanavičiaus g. 1/13 Jolantos Kyzikaitės tapybos paroda „Me(a)no žaidimai“</i>	Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšačio galerija <i>Liepų g. 33 Paroda „Sveika, jūra!“ Paroda „Nuo baroko iki secesijos“ Paroda „XVI–XIX a. Vakarų Europos meistrų grafika“ Dionyzo Varkalio kolekcija (iš Lietuvos dailės muziejaus Klaipedos krašto XIX–XX a. pr. taikomosios dailės rinkinio)</i>
Galerija AV17 <i>Aušros Vartų g. 17 iki 9 d. – Jono Aničo darbų paroda „Procese“</i>	KKC parodų rūmai <i>Aukštajų g. 1 / Didžioji Vandens g. 2 iki 13 d. – Adomo Danusevičiaus paroda „Kamufliažinis vyriškumas“ Arių menininko Eamono O'Kane'o piešinių ir instalacijų paroda „And Time Begins Again“</i>
Galerija „Vitražo manufaktūra“ <i>Stiklių g. 6 Miglės Grigutytės ir Pauliaus Šliaupos videoinstalacija „Cycle“</i>	Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras <i>Bažnyčių g. 4 iki 14 d. – paroda „Art Mix. Nuėjome toliau, negu manėme“</i>
Senamiesčio menininkų galerija <i>Totorių g. 22–4 nuo 8 d. – Sigito Šulnienės paroda</i>	Baroti galerija <i>Aukštajų g. 3/3a Paroda iš ciklo „XX amžiaus klasikai“</i>
Rašytojų klubas <i>K. Sirvydo g. 6 Giedrės Bulotaitytės paroda „Akvarelė“</i>	Klaipėdos galerija <i>Daržų g. 10 / Bažnyčių g. 4 Jono Grundos personalinė skulptūrų paroda „Mama neišeik į darbą“</i>
Gintaro muziejus-galerija <i>Šv. Mykolo g. 8 R. Mėnulio Katino paroda „Miesto istorijos“</i>	„Herkaus“ galerija <i>Herkaus Manto g. 22 Saulės Želnytės tapyba</i>
„Skalvijos“ kino centras <i>Goštauto g. 2/15 Audriaus Zavadskio fotografijų paroda „Filmavimo aikštėlė“</i>	ŠIAULIAI
S. Vainiūno namai <i>A. Goštauto g. 2–41 nuo 12 d. – Valento Leimonto tapyba</i>	„Laiptų“ galerija <i>Žemaitės g. 83 Marytės Ruzgytės tapybos darbų paroda „Akimirka“</i>
KAUNAS	PANEVĖŽYS
M. Žilinsko dailės galerija <i>Nepriklausomybės a. 12 Paroda „Sveikas, Paryžiai! Litvakų dailininkų keliais“</i>	Dailės galerija <i>Respublikos g. 3 Grenlandijos meno paroda „Tarp tirpstančių ledynų“ Paroda „Mitologiniai motyvai Dominique Bajard keramikoje“</i>
Telšių galerija <i>Kęstučio g. 3 VDA Telšių fakulteto aprangos ir mezgimo dizaino dėstytojų ir studenčių kūrybinių darbų paroda</i>	„PAČIU LAIKU“ <i>Rež. – B. Slade „KITAIS METAIS, TUO PAČIU LAIKU“. Rež. – A. Lebeliūnas (VšĮ „Laimingi žmonės“)</i>
A. ir A. Tamošaičių galerija <i>„Židiny“</i>	
Dominikanų g. 15 Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai	
Telšių galerija <i>Kęstučio g. 3 VDA Telšių fakulteto aprangos ir mezgimo dizaino dėstytojų ir studenčių kūrybinių darbų paroda</i>	
Telšių apskrities tautodailės paroda <i>iki 11 d. – Sōreno Kierkegaardo 200-osioms gimimo metinėms skirta paroda</i>	
Remigijaus Vencakaus fotografijų paroda „Dienoraščių vietas...“	

Mažoji salė	ZIGMAS ŽALGIRIO MŪŠYJE" (pagal L. Jakimavičiaus pasaką). Aut. ir rež. – A. Sunklodaitė. Dail. – G. Bražytė, komp. – D. Gnedinas, vaizdo projekcijos – Dž. Katino. Vaidina M. Ancevičius, M. Černiauskas, L. Strazdaičienė, I. Taločkaitė, A. Žiurauskas	ansamblis „Musica humana“. Solistas T. Tuskenis (baritonas). Programoje J. Naujalius, B. Dvarionas, M.K. Čiurlionis, M. Radvilas, O. Balakausko, V. Striaupaitės-Beinarienės, A. Malcio kūriniai
8 d. 14 val. – R. Mikučio „LIJUNĖ NUOTYKIAI“ Rež. – A. Grybauskaitė	9 d. 18.30 – V.V. Landsbergio „VILIS“. Rež. – V.V. Landsbergis	9 d. 14 val. – „PASAKA APIE VĒŽLIUKA“ (ž. Gryvos knygėlės motyvais). Inscen. aut., rež. ir dail. – A. Mikutis
Menų spaustuvė	Kongresų rūmai	VILNIUS
8, 9 d. 18 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – PREMJERA! „PIEVOS“. Kūrybinė grupė S. Degutytė, S. Dikciūtė, R. Drasutytė („Stalo teatras“)	9 d. 12 val. – „SNIEGUOLĖ IR SEPTYNI NYKŠTUKAI“ (pagal brolių Grimus pasaką). Aut. ir rež. – O. Žiugžda	Kongresų rūmai
8 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „FEEL LINK“. Kūrėjai et atlikėjai L. Žakevičius ir A. Gudaitė („Atvira erdvė“)	10 d. 16 val. – respublikinis ikimokyklinių ištaigų mažųjų talentų konkursas „Jievaro tiltai“	7, 9 d. 19 val., 8 d. 14 val. – G. Puccini „Bohema“. Dir. – G. Rinkevičius, rež. – D. Ibelhauptaitė, scenogr. – D. Birdas, kost. dail. – J. Statkevičius, Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (vad. – G. Rinkevičius), dalyvauja LNOBT choras (vad. – Č. Radžiūnas)
9 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „ARABIŠKA NAKTIS“ Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)	KLAIPĖDA	Taikomosios dailės muziejus
12 d. 18.30 <i>Kišeninėje salėje</i> – „BRANGIOJI MOKYTOJA“ Rež. – I. Stundžytė (teatras „Atviras ratas“)	8 d. 18 val. <i>Klaipėdos dramas theatre</i> – M. Ravenhillio „PRODUKTAS“. Rež. – T. Jašinskas	8 d. 13 val. – Vilniaus kultūros centro moterų choras „Liepos“ (meno vad. – A. Steponaviciūtė-Zupauskiene). Programoje R. Baranauskas, G. Svilainis, L. Abario, L. Vilkončiaus, A.L. Weberio, S. Rachmaninovo ir kt. kūriniai
13 d. 18.30 <i>Kišeninėje salėje</i> – „LIETAUD ŽEMĖ“ Rež. – A. Giniotis (teatro laboratorija „Atviras ratas“)	9 d. 18 val. <i>Žvejų rūmuose</i> – PREMJERA! „ARITMIJOS“. Choreogr. – V. Jankauskas (V. Jankausko šokio teatras)	Lietuvos muzikų rėmimo fondas
13 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – PREMJERA! „CONTEMPORARY“ („Atvira erdvė“)	14 d. 20 val. <i>Kolonų salėje</i> – PREMJERA! „CONTEMPORARY“ („Atvira erdvė“)	7 d. 17 val. <i>S. Vainiūno namuose</i> – Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokyklos projekto „Skambiniu, įsiužiuoduo, pišeš“ vakaros-koncertas „Muzikinės fantazijos“. Dalyvauja Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokyklos mokiniai
14 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – C. Graužinio „VIKAS ARBA NIEKO“ Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)	ŠIAULIAI	9 d. 14 val. <i>Vilniaus arkikatedroje bazilikijoje</i> – Sakralinės muzikos valanda Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai. Dalyvauja V. Noreika (tenoras), B. Vasiliauskas (vargonai) ir muzikologas V. Juodupuis
KAUNAS	Šiaulių Dramos teatras	12 d. 17 val. <i>S. Vainiūno namuose</i> – tautodaliniukinė V. Leimonto tapybos darbų parodos „Eksprontai“ atidarymas. Koncertuoja Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentai kanklininkė L. Žilinskaitė (L. Naikelienės klasė) ir birbyninkas V. Kiminius (K. Lipeikos klasė)
Kauno Dramos teatras	7 d. 18 val. – B. Brechto „PONAS PUNTILA IR JO TARNAS MATIS“. Rež. – A. Pociūnas	Piano.it
7 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – J. Patricko „MŪSŲ BRANGIOJI PAMELA“ Rež. – A. Latėnas	8 d. 18 val. – H. Ibseno „NORA“. Rež. – S. Račkys	8 d. 19 val. – A. Blažiūno (fotrepjonas) koncertas
7 d. 19 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – J. Tumo-Vaižganto „ŽEMĖS AR MOTERS“ Rež. – T. Erbrédėris	9 d. 12 val. – „MIKE“ Rež. – A. Pociūnas	Valdovų rūmai
8 d. 15 val. <i>Rūtos salėje</i> – G. Padegimo „JAH“. Rež. – G. Padegimas	9 d. 18 val. – R. Lamoureux „SRIUBINĖ“. Rež. – N. Mirončikaitė	9 d. 17 val. – koncertas „Taip, Donelaiti! Keturi pamokslai“. Dalyvauja Kauno valstybinis choras (meno vad. ir vyr. dir. – P. Bingelis). Dir. – P. Bingelis. Dalyvauja aktorius D. Svobonas. Programoje K. Donelaičio tekstai, V. Švedo, G. Kuprevičius, A. Bržinsko, V. Bartulio chorinė muzika ir liuterinė giesmės
9 d. 12 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – I. Paliulytės „ANDERSEN GATVĖ“ (H.Ch. Anderseno biografijos ir pasakų motyvais). Rež. – I. Paliulytė	12 d. 13.30, 18.30 – M. Ivaškevičiaus „MADAGASKARAS“ (Vilniaus mažasis teatras)	KAUNAS
9 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – Keturakio „AMERIKA PIRTYJE“ Rež. – V. Lencevičius	14 d. 18 val. – A. Ginočio autorinių dainų vakaras (VšĮ „Bardai Lt“)	M. ir K. Petrauskų lietuvių muzikos muziejus
12 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – F.G. Lorcos „PUBLIKA“ Rež. – G. Varnas	PAN EVŽYS	7 d. 16 val. – minėjimas-koncertas, skirtas dainininko, muzikos veikėjo A. Šteinio 100-osioms gimimo metinėms. Dalyvauja VDU muzikos akademijos prof. T. Ladigos dainavimo klasės studentai M. Stanevičius ir A. Burneckaitė, pianistės R. Blaškytė, J. Šleinytė, S. Bielionytė, birbyninkas V. Vosylius, muzikologė K. Mikuličiūtė-Vaitkūnienė
12 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – J. Tumo-Vaižganto „ŽEMĖS AR MOTERS“ Rež. – T. Erbrédėris	Juozo Miltinio Dramos teatras	VILNIUS
13 d. 18 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – B. Srbjanovič „SKÉRIAL“ Rež. – R. Atkočiūnas	7 d. 18 val. – „KULKOS VIRŠ BRODVŽEAUS“ (pagal P. Rozenfeldo-Olevo pjese).	Rašytojų klubas
13 d. 19 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – T. de Fombelle „ŠVYTURYS“ Rež. – G. Varnas	Rež. – D. Kazlauskas	14 d. 17.30 – poezijos ir muzikos valanda „Bet būties toks trumpas skydis“, skirta poeto J. Strielkūno 75-osioms gimimo metinėms. Poeto kūrybą skaito aktorė O. Dautartaitė, saksofonu groja P. Vyšniauskas
14 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – A. Škėmos „BALTA DROBULĖ“ Rež. – J. Jurašas	8 d. 17 val. – Molière'o „TARTUFAS“. Rež. – D. Kazlauskas	18 d. 17.30 – rašytojos V.M. Knabikaitės kūrybos vakaras. Vakare bus atidaryta rašytojos tapybos paroda. Kartu su autore dalyvauja rašytojas V. Girdžiauskas, literatūologai G. Dručkutė, R. Tamošaitis, redaktorė A. Venskevičienė
Kauno muzikinis teatras	Koncertai	Vaka rai
7–9, 11 d. 18 val. – F. Wildhorno „GRAFAS MONTEKRISTAS“ (pagal A. Dumas romaną). Dir. – J. Janulevičius	Lietuvos nacionalinė filharmonija	VILNIUS
12 d. 18 val. – Ch. Gounod „FAUSTAS“. Dir. – J. Geniušas	7 d. 14 val. <i>Skuodo kultūros centre</i> , 7 d. 18 val. <i>Telšių Žemaitės Dramos teatre</i> – vokalinis ansamblis „Quorum“. Programoje „Meilės baladės a cappella“	Rašytojų klubas
14 d. 18 val. – „NOTRDAMO LEGENDA“. Insc. aut. ir choreogr. – A. Jankauskas, dir. – J. Janulevičius	8 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – Lietuvos kamerinis orkestras. Solistas P. Paškevičius (obojus). Dir. – O. Grangeanas. Programoje J. Haydno, A. Vivaldi, F. Schuberto, W.A. Mozarto kūriniai	14 d. 17.30 – poezijos ir muzikos valanda „Bet būties toks trumpas skydis“, skirta poeto J. Strielkūno 75-osioms gimimo metinėms. Poeto kūrybą skaito aktorė O. Dautartaitė, saksofonu groja P. Vyšniauskas
Kauno kamerinis teatras	9 d. 12 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – koncertas visai šeimai „Šecherazados“ motyvais. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Dir. – M. Pitrénas. Programoje N. Rimskio-Korsakovo simfoninė siuita „Šeherazada“	18 d. 17.30 – rašytojos V.M. Knabikaitės kūrybos vakaras. Vakare bus atidaryta rašytojos tapybos paroda. Kartu su autore dalyvauja rašytojas V. Girdžiauskas, literatūologai G. Dručkutė, R. Tamošaitis, redaktorė A. Venskevičienė
7 d. 18 val. – Molière'o „ŠYKSTUOLIS, ARBA MELO MOKYKLA“ Rež. – A. Pociūnas	9 d. 16 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> – „Žiemos kelionė“ T. Baueris (baritonas), L. Giedraitytė (fortepijonas). Programoje F. Schuberto vokalinis ciklas „Žiemos kelionė“	Bažnytinio paveldo muziejaus
8, 13 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „KAVINĖ „PAS BLEZĄ“ Rež. – S. Rubinovas	11 d. 18 val. <i>Kaune, Vytauto Didžiojo universiteto salėje</i> , 12 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – orkestras „Kremerata Baltica“. Solistas A. Korobeinikovas (fortepijonas). Programoje F. Schuberto, F. Chopino, M. Weinbergo-A. Puškarivo kūriniai	8 d. 14 val. – ekskursija „Šv. Kazimiero gerbimo istorija“
9 d. 18 val. – F. Zelerio „TIESA“. Rež. – S. Rubinovas	11 d. 18 val. <i>Anykščių muzikos mokykloje</i> –	
14 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „DIENA IR NAKTIS“ Rež. – S. Rubinovas		
Kauno mažasis teatras		
7 d. 19 val. – M. Fratti „SESUO“. Rež. – A. Žukauskas		
9 d. 12 val. – „KREIVOS DAIKTIŲ ISTORIJOS“. Rež. – A. Baniūnas		
14 d. 19 val. – M. Valiuko „SEPTYNIOLIKĄ“. Rež. – E. Prakuliauskaitė-Milinienė		
Kauno lėlių teatras		
8, 16 d. 12 val. – PREMJERA! „ŽIOGAS		

Bibliografinės žinios

MENAS. FOTOGRAFIJA

Kultiniai atvaizdai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje: importas ir sklaida = Cult images in the Grand Duchy of Lithuania: import and dissemination : [straipsnių rinkinys] / [sudarytoja Tojana Račiūnaitė]. – Vilnius : Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2013 (Vilnius : Standartų sp.). – 215, [1] p. : iliustr., faks., žml. – (Acta Academiae Artium Vilnensis / redaktorių kolegija: pirmininkas Adomas Butrimas ... [et al.], ISSN 1392-0316 ; 69). – Santr. angl. – Tiražas [300] egz. – ISBN 978-609-447-109-4

Lietuvos fotografijos istorija: tradicijos ir modernybė / Margarita Matulytė, Agnė Narušytė. – [Vilnius] : Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2013. – 201, [8] p. : iliustr., faks., portr. – Tiražas [100] egz. – ISBN 978-609-447-111-7

Moteriškoji tapatybė ir dailė = Female identity and art : [straipsnių rinkinys] / [sudarytoja Ramutė Rachlevičiūtė]. – Vilnius : Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2013 (Vilnius : Standartų sp.). – 182, [1] p. : iliustr., faks., portr. – (Acta Academiae Artium Vilnensis / redaktorių kolegija: pirmininkas Adomas Butrimas ... [et al.], ISSN 1392-0316 ; 68). – Santr. angl. – Tiražas [300] egz. – ISBN 978-609-447-094-3

Senojo Vilniaus architektūra Mečislovo Sakalausko fotografijose : [albumas] / [tekstu autorė Morta Baužienė]. – [Vilnius] : Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2013 (Vilnius : BALTO). – 303 p. : iliustr. – Santr. angl. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-609-447-104-9 (jr.)

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Ambra : poezija / Vidmantė Jasukaitytė. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2014] (Vilnius : Petro ofsetas, 2013). – 94, [1] p. – Tiražas [300] egz. – ISBN 978-9986-39-787-8 (jr.)

Apgingti sūnį : romanas / William Landay ; iš anglų kalbos vertė Rita Kaminskaitytė. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Kaunas : Spindulio sp.). – 446, [1] p. – Tiražas 1800 egz. – ISBN 978-01-1328-8 (jr.) : [32 Lf 49 ct]

Islikusieji : [detektivinis romanas] / Tess Gerritsen ; iš anglų kalbos vertė Vilma Krinevičienė. – Kaunas : Jotema, [2014] (Kaunas : Spindulio sp.). – 333, [3] p. – Tiražas [3000] egz. – ISBN 978-9955-13-424-4 (jr.)

Litua : lituanistika, publicistikika, beletristika / Algirdas Patackas. – Vilnius : Versmė, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). – 527, [1] p. : iliustr., faks., portr., žml. – Tiražas 400 egz. – ISBN 978-9955-589-83-9 (jr.)

Litua : lituanistika, publicistikika, beletristika / Algirdas Patackas. – 2-oji papild. laida. – Vilnius : Versmė, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 535, [1] p. : iliustr., faks., portr., žml. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9955-589-89-1 (jr.)

Mes gyvenome : biografiniai užrašai / Marcelijus Martinaitis. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2014] (Vilnius : Petro ofsetas). – 222, [1] p. – ISBN 978-9986-39-621-5

Natanas išsmintingasis : penkių veiksmų draminė poema / Gotthold Ephraim Lessing ; iš vokiečių kalbos išvertė Antanas A. Jonynas. – Vilnius : Naujoji Romuva [i.e. „Naujosios Romuvos“ fondas], 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 299, [2] p. : faks. – Tiražas 700 egz. – ISBN 978-609-8035-28-5

Nežudyk strazdo giesmininko : [romanas] / Harper Lee ; iš anglų kalbos vertė Silvija Lomsargytė-Pukienė. – [2-oji patais. laida]. – Kaunas : Jotema, [2014] (Kaunas : Spindulio sp.). – 398, [2] p. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-9955-13-423-7 (jr.)

Nobelio testamentas : romanas / Liza Marklund ; iš anglų kalbos vertė Linda Kulisauskaitė. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO], [2013] (Gargžd

„Išlikęs gyvas“

Savaitės filmai

12 vergovės metų ****

Šiuometinio „Oskaro“ laureatas Steve'o McQueeno filmas remiasi tikra istorija, kurią knygoje aprašė pats jos herojus Solomonas Northupas. Gabus smuikininkas ir laisvas juodaodis XIX a. viduryje apgaule buvo parduotas vergijon į JAV Pietus. Ankstesniuose McQueeno filmuose „Alkis“ ir „Gėda“ režisierius dėmesio centre buvo įvairių ekscesų patiriantis žmogaus kūnas. Tačiau Solomonas (Chiwetel Ejiofor) yra ne tik kankinimų objektas, bet ir bejėgis jų stebėtojas. Filme taip pat vaidina Michaelas Fassbenderis, Benedictas Cumberbatchas, Paulas Dano, Paulas Giarmatti (JAV, 2013). (Vilnius)

Brangenybių medžiotojai ***

George'o Clooney filmas pasakoja apie tai, kaip amerikiečiai gelbėjo Europos kultūros lobius. Jis sukurtas pagal Roberto M. Edselio dokumentinių pasakojimų apie tai, kaip Antrojo pasaulinio karo pabaigoje amerikiečio meno istoriko (jį suvaidino pats Clooney) suburta nedidelė muziejininkų, meno kuratorių ir istorikų grupė, praminta „The Monuments Men“ (toks ir originalus filmo pavadinimas), rizikuodama gyvybėmis Vokietijoje, Prancūzijoje, Belgijoje ieškojo nacių pagrobų ir paslėptų meno kūriinių, kad juos sugrąžintų tikriesiems savininkams. Clooney surinko tikrai populiarius aktorius – Mattą Damoną, Billą Murray'ų, Johną Goodmaną, Jeaną Dujardiną, Bobą Balabaną, Hugh Bonneville'ą ir Cate Blanchett, suplakė trilerio, komedijos ir karo filmų žanrus, bet rezultatas kažkokėl primena Šaltojo karo metais kurtais propagandinius filmus (JAV, Vokietija, 2013). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Išlikęs gyvas ***

Karinis filmas, paremtas tikrais įvykiais. ...Afganistanas, 2005 m. birželio 28-oji. Būrys amerikiečių specialiųjų dalinių karių gauna užduotį sunaikinti vietas talibų lyderį Achmadą Šachą. Netikėtai patekė į pasala, amerikiečiai kaunasi nelygiame mūšyje ir žūsta. Visi, išskyrus vieną. Išlikusio gyvo Markuso mūšis dar tik prasideda: jis privalo išgyventi bet kokia kaina ir gržti pas savus. Kai jau atrodo, kad viskas prarasta, amerikiečiui padeda Gulabas – taikus žmogus, nekenčiantis karo. Režisierius Peteris Bergas pagrindinį vaidmenį skyrė Markui Wahlbergui, taip pat filme vaidina Tayloras Kitschas, Emile'is Hirschas, Benas Fosteris, Yousefas Azamis, Alis Suleimanas, Ericas Bana (JAV, 2013). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Šeimos albumas: rugpjūtis ****

Kupinas sarkastiško humoro žvilgsnis į sudėtingus motinos (Meryl Streep) ir trijų suaugusių dukterų (Julia Roberts, Juliette Lewis, Julianne Nicholson) santykius. Dukterys paliko šeimą, kad būtų kuo toliau nuo artimųjų ir praeities. Tačiau vieną dieną jos yra priverstos gržti ir pagalauju suvokti jausmus, kurie kadaise privėdė prič konfliktą. Johno Wellso filmas pasakoja (kartais gal pernelyg jausmingai) universalią istoriją apie šeimos ryšius. Jame yra daug nemalonios tiesos, bet ir viltis, kad kartu išgyventa krizė padės filmo herojems išspręsti su praeitimis susijusias problemas. Papildoma žvaigždėtė už išsimenantį aktorių ansamblį: filme taip pat vaidina Chrisas Cooperis, Ewanas McGregoras, Margo Martindale, Samas Shepardas, Dermotas Mulroney (JAV, 2013). (Vilnius)

Volstryto vilkas ****

Martino Scorsese biografinės dramas herojus – finansininkas Jordanas Belfortas, įsukęs ne vieną finansinę piramidę ir kalėjime praleidęs ne vienus metus. 1987 m. jis įkūrė vieną didžiausių brokerių kontorų, bet po dešimties metų buvo nuteistas už pinigų plovimą ir kitokius finansinius nusikalstimus. Kalėjime Belfordas sugebėjo susidoroti su narkotikų ir alkoholio priklausomybe, parašytį dvi knygas. Dabar jis skaito paskaitas apie tai, kaip pasiekti sėkmęs. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Leonardas DiCaprio, Jonah Hillas, Matthew McConaughey, Jeanas Dujardinas, Margot Robbie (JAV, 2013). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

***** – ševedras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Monika Krikštopaitė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaite

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

- 7–13 d. – 300: imperijos gimimas (3D, JAV) – 11, 13.30, 15.50, 19, 21.45
Išlikęs gyvas (JAV) – 11.30, 14.15, 16.20, 19, 21.45
Ponas Žirnis ir Šermanas (3D, JAV) – 11, 13.30, 16.15, 18.40
Ponas Žirnis ir Šermanas (JAV) – 11.40, 14, 17 val.
15 d. – J. Massenet „Verteris“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 18.55
8 d. – Viešbutis „Grand Budapest“ (D. Britanija, Vokietija) – 18.30
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – Animacijos dirbtuvėlės – 12 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Animacijos karuselė (lėlinės animacijos programa, Latvija) – 14 val.
9 d. – *Kino klasikos vakaras*. Niekas nenorėjo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 19 val. Filmą pristato R. Paukštėtė
11 d. – Kapitolijaus dama (dok. f., Šveicarija) – 18 val.
13 d. – asociacija „Už gyvūnų teises“ pristato: Rūšizmas (dok. f., JAV) – 19 val.
Ciklas „Karsono kinas“
8 d. – Didžioji skruzdėlyčių karalystė (animacija, Prancūzija) – 14.10
9 d. – Anim